

GÉVÉČKO

6/2016

MĚSÍČNÍK VYSLOUŽILCŮ A ZASLOUŽILCŮ ISŠTE SOKOLOV

MONOTÉMATICKÝ BAZÁREK
Putování za Komenským
A znovu do Říše - a další

Střípky ze ZUZ

Daliborovy housle

Valda Virt znovu vzpomíná

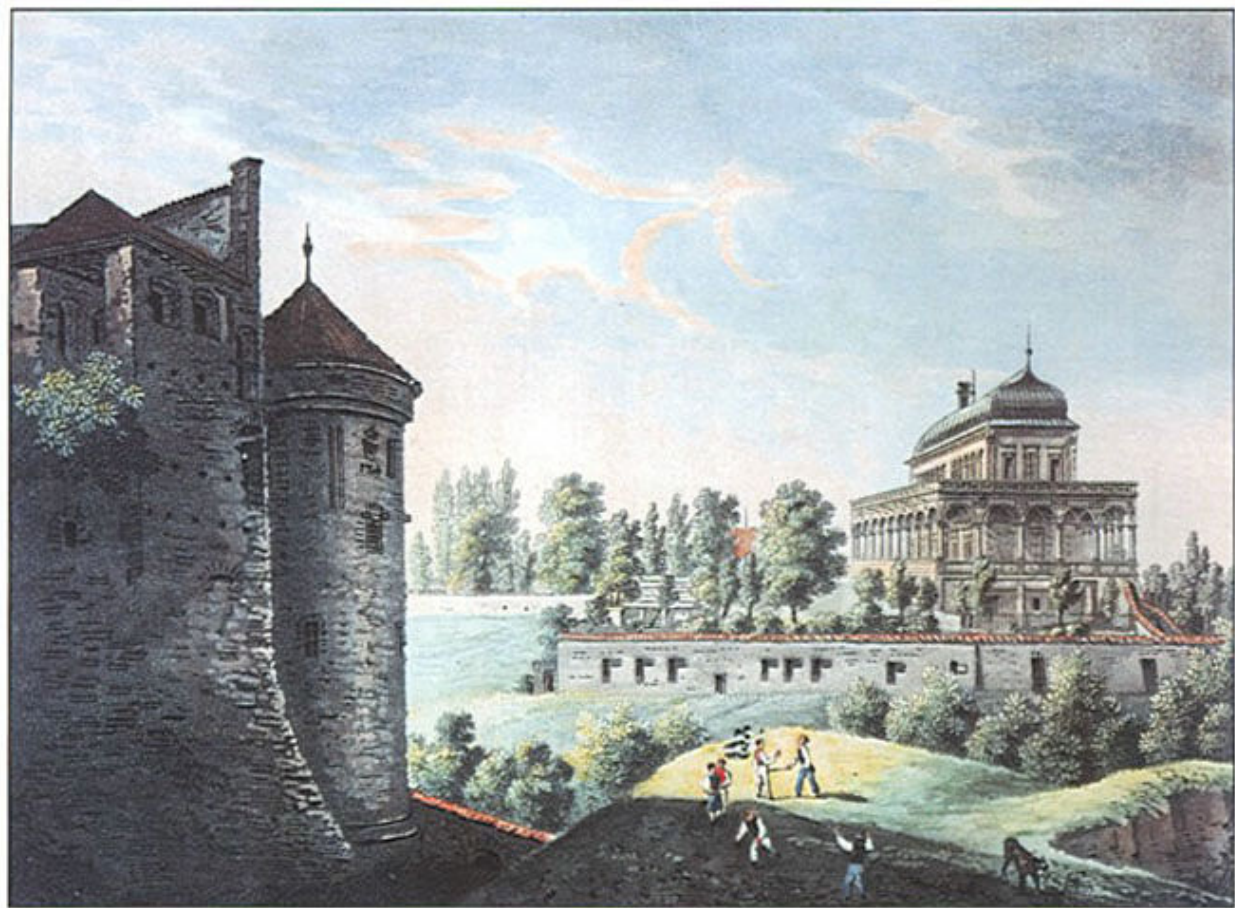
Černíkovy limeriky o školství

Helena a její pozdní maturita

Jen tak o hodnotě koruny

Tetě Iluši píše naštvaný čtenář

Bilance nultého ročníku GV

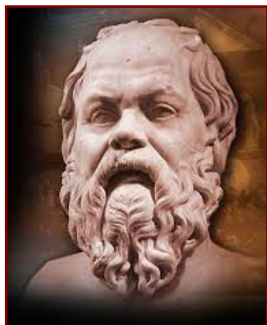
Vincenc Morstadt. Praha. Věž Daliborka a Královský letohrádek. 1825

Vincenc Morstadt. Praha. Chrám sv. Víta od západu. 1825

VÁŽENÍ A MILÍ ČTENÁŘI GÉVÉČKA,

dovolte, abych se vrátil do loňského října a ocitoval z úvodníku prvního čísla GV následující věty: „A o čem budeme psát? O všem, co nás může zajímat, na co si vzpomeneme. Půjde, jak již řečeno, o pravidelné rubriky, tak též o ad hoc psané články. Počítám s vámi se všemi jako se čtenáři, ale hlavně jako s autory.“ Musím se přiznat, že tenhle tak vágně definovaný program listu, se občas dostává do kontradikce se snahou řídit se Sókratovým sitem. Že nevíte, o co kráčí? Promiňte. Zde je vysvětlení: *Jednoho dne potkal jeden Athénan filozofa Sókrata a povídá:*

„Jestlipak víš, Sókrate, co jsem se zrovna dozvěděl o tvém příteli?“

„Počkej chvíli,“ odpověděl Sókratés. „Než mi cokoli řekneš, rád bych tě podrobil zkoušce. Říká se jí zkouška tří sít.“

„Tří sít?“

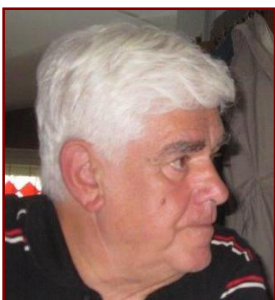
„Přesně tak,“ pokračoval Sókratés. „Než mi začneš vyprávět o mém příteli, možná bude dobré na chvíli zkusit prosít to, co mi řekneš. První síto se jmenuje pravda. Máš naprostou jistotu, že to, co mi chceš říct, je pravda?“

„Ne,“ odpověděl ten člověk, „vlastně jsem to jenom slyšel a...“

„Dobře,“ řekl Sókratés. „Takže ty opravdu nevíš, jestli je to pravda nebo není. Ted' vyzkoušejme druhé síto. Toto síto se jmenuje dobro. Chceš mi o mém příteli říct něco dobrého?“

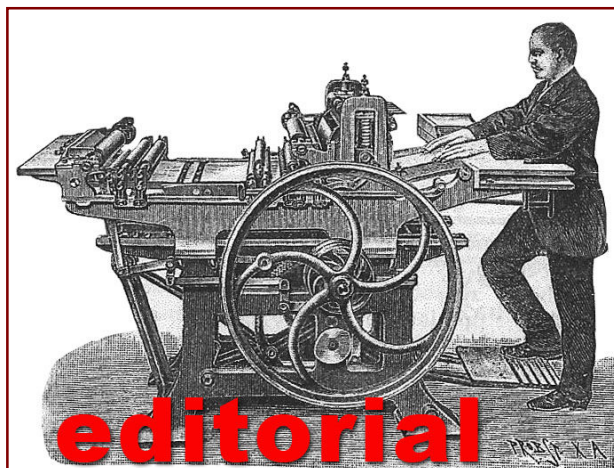
„Ne, naopak...“

„Takže,“ pokračoval Sókratés, „chceš mi o něm říct něco špatného a nejsi si jist, jestli je to pravda. Hmm, hmm, Ale pořád ještě můžeš zkouškou projít, protože zbývá ještě jedno síto. Jmenuje se užitečnost. Bude mi to, co mi chceš o mém příteli říct, užitečné?“

„No, ani moc ne.“

„Dobrá,“ uzavřel Sókratés, „takže to, co mi chceš říct, není ani pravdivé, ani dobré, dokonce ani pro mne užitečné. Tak proč bys mi to tedy

měl vyprávět?“

Sókratés byl jistě moudrý muž, o tom žádná. Ale věděl on, co to dá za makačku sehnat autory, texty, obrázky? A to všechno každý měsíc znovu? Ne, že bych si chtěl stěžovat, ale jen připomínám, že kdybych chtěl ctít Sokrata bezmezně, tak by kolikrát snad ani nebylo možné GV vydat. Pravda. Dobro. Užitečnost. Tohle dodržet u každého článku? Vezměte takovou rubriku Superego. Tam je třeba lhát už z principu. Dobro – snad pro autora. Užitečnost – pro čtenáře v každém případě: procvičujeme si čtení s porozuměním. A tak bychom mohli probírat rubriku za rubrikou, článek za článkem. Cítíte tu morální schizofrenii vydavatele? Dosti filozofování. Kdo se dal na vojnu, musí bojovat. Schíza neschíza.

Ale teď k obsahu červnového GV. Co, od koho a kde to najdete, k tomu vám poslouží itinerář, který vám na páté straně nabízí art direktor PpR mnohem sofistikovaněji, než bych to dokázal já. Ano myslím obsah dnešního GV. Nepřehlédnutelný, a to opět, je monotematický Bazárek sestavený StJ. V červnu nabízí to, co se nabízí samo: školní výlety. Dokonce i do zahraničí.

To Miloš, který vždy naplno pracuje až v červnu, nám ve svých Střípcích vysvětluje, co ZUZ jsou, tedy spíše byly.

Přeji vám opravdu upřímně (nikam nekandiduji, takže žádný předvolební marketing), počtete si. A už se spolu s vámi těším na poprázdninové zářijové Gévěčko.

* *

Karel Klika *5. 6. 1941

Standa Jedlička *17. 8. 1941

Miloš Hubáček *12. 7. 1943

V blahopřejné databázi
se v červnu jen Karel Klika nachází.
Tenhle klikář z Kynšperka
už pětasedmdesát let obouvá perka.
Přejeme ať do stovky ho nic nerozhází.

Nevyjdeme v srpnu ani v červenci
a to jsou tu dva oslavenci.
Do Gévečka piši pilně
a i v jejich věku se tváří vlně.
Snažte se dál, mládenci!

Lodní modelář z Dolan,
nebude ani na suchu nikdy zdolán.
S pamětí jeho sloní,
se mu v GV stránky snadno honí.
Sláva Standovi volám.

Z Bochova ten inženýrskéj dovedá,
emeritní maturitní předseda
je ročník čtyřicátý třetí,
bože ta léta neuvěřitelně letí.
Ať dlouho žije ten neortodoxní předseda.

**BLAHOPŘEJE
K NAROZENINÁM**

GÉVEČKO

CO V GÉVÉČKU Č. 6 NAJDETE?

Mrkněte níže na obsah

Bazar opotřebených vzpomínek^{1, 4} – Školní výlety (<i>Standa Jedlička</i>)	6
♦ Chvála vlaků přestože něvděk světem vládne (<i>StJ</i>)	6
♦ Můj úplně první školní výlet (<i>KčS</i>)	7
♦ Nezdařená vzpoura (<i>StJ</i>)	9
♦ Putování za Janem Amosem Komenským (<i>Olin Horáček</i>)	11
♦ A zase do Říše (<i>StJ</i>)	13
♦ Poprvé do Petrohradu aneb s pomocí socialistické soutěže k hrobům carů (<i>PpR</i>)	14
♦ Jak jsme otevírali „Poldovku“ (<i>StJ</i>)	16
Střípky ze ZUZ na naší staré dobré škole³ (<i>Miloš Hubáček</i>)	18
♦ Opravujeme kolektivně písemky	18
♦ Laik se diví, odborník žasne	18
♦ Doktor z OUNZu	19
Trocha historie nikoho nezabije¹ (<i>Pavel P. Ries</i>)	20
♦ Daliborovy bájně housle	20
Hlášení školního rozhlasu¹ (<i>Pavel Janus</i>)	22
Valda Virt vzpomíná aneb s Valdou znovu do Argentiny³	23
♦ Bavlina	23
♦ Indiáni	23
♦ Pampa Florida	24
♦ Indiáni zachránili sestře život	24
Helena poprvé a jistě ne naposled – Maturita po osmnácti letech³ (<i>Helena Heráková</i>)	25
Glosování¹ (<i>Karel Černík</i>)	26
Jen tak ... Úvaha nad naší současnou měnou z historického pohledu³ (<i>PpR</i>)	28
Máš-li cosi na duši, svěř se tetě Iluši¹ (<i>Ilona Horáčková</i>)	29
Konečník aneb na poslední straně¹ (<i>KčS</i>)	30
♦ Změna číslování	30
Hodnocení nultého ročníku GV (<i>KčS</i>)	31

(1) Stálé rubriky (2) Téma měsíce (3) Volné téma (4) Téma čísla

Tiráž

Toto číslo Gévěčka vychází v elektronické podobě 20. 6. 2016 na internetu (<http://fotovideo.ries.cz/fotogalerie/mesicnik-gv-2/>) a v tento den jsou také abonenti upozorněni e-mailem na elektronické vydání. V tištěné podobě vychází pro členy rodiny a příbuzné 21. června 2016 a je rozdáno ve stejný den v restauraci Koruna v Sokolově.

Majitel, vydavatel a šéfredaktor: Karel Černík

Artedirektor: Pavel P. Ries

Hlavní ilustrátorka: Zuzana Onderová

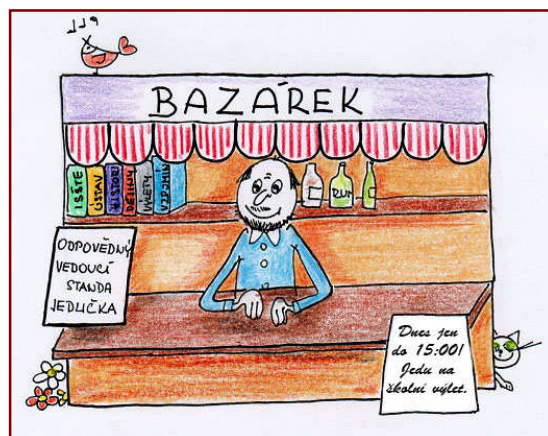
Redakční rada:

Karel Černík (*KčS*), Ilona Horáčková (*lhP*), Pavel Janus (*PjŘ*), Stanislav Jedlička (*StJ*), Zuzana Onderová (*ZoO*), Pavel P. Ries (*PpR*)

Adresa redakce a kontakt:

někde v Sokolově, gevecko@seznam.cz

BAZAR OPOTŘEBENÝCH VZPOMÍNEK Standy Jedličky

Standa níže otevírá monotematický bazárek o školních výletech chválou vlaků, já bych si jen dovolil upozornit na knihu Vlak Toma Zoellnera z jejíž záložky jsem opsal (jak už je mým zvykem): „...knihy Vlak prozkoumává dějiny železnice a jejího podmanivého rytmu. Objasňuje, proč se lokomotiva stala metaforou sexu, smrti, moci a romantiky...“ Tak nezapomeňte, až zase někdy pojedete vlakem, vezměte si na cestu ke čtení Zoellnerův Vlak. čte se moc hezky. Je vám jistě jasné, že své vlaky osvětlil nejen pan Hrabal, Zoellner, Jedlička, ale nadále sleduje i hafo dalších lidí.

(KČS)

Chvála vlaků přestože nevděk světem vládne

StJ

Právidelný čtenář našeho listu si nepochybně povšimnul, že ho oblažují častými vzpomínkami na vlakové výlety, ať už tu, či cizozemskými. Rád bych své počínání trochu osvětlil a předešel tím domněnkám, že nám každý druh dopravy byl dobrým, jen když můžeme z Ústavu vypadnout. Nikoliv, skutečně patří dopravě vlakem naše vášeň a to z mnoha dobrých důvodů. I když výše uvedený důvod (vypadnout ven) rozhodně nebyl zanedbatelný, rád uvedu i další.

Za první, i já, ve shodě s bývalým prezidentem, vím, že o peníze jde až v první řadě. Jen co jsme zjistili (Karel), že existuje společná vlaková jízdenka se slevou větší, než 50% pro každých 10 osob plus dozor, bylo jasno. Hřích by byl toho nevyužít. Samozřejmě, dnes by něco takového nečekal ani maxioptimista. Spolu s nekřesťanským zdražením (že by už probíhala na dráze islamizace?), zmizely podobné slevy, odkázány do oblasti sci-fi.

Za druhé, není pohodlnější způsob cestování. Bezstarostně, v klidu, bez ohledu na velikost promile a s volnou možností pohybu (po vlaku a někde i po nádraží) má člověk jistotu, že pokud jsou koleje nataženy, dorazí do svého cíle.

Za třetí, skoro na každém nádraží byla nádražní restaurace, oáza občerstvení znavených cestovatelů a poutníků. Pravda nebyly to žádné jedničky ani dvojky, také Michelskou hvězdu, či Polreichovu samolepku by člověk marně hledal, ale my jsme také necestovali ve smokingu či žaketu. A zkuste to dnes a to se budete divit. V Sokolově už není nejen nádražní restaurace, ale neexistuje ani naproti nádraží tolik oblíbená Milošova a Čmeldova útulna „HVĚZDA“. Zrušen je i „Čecháč“ i bufet naproti němu, kde se tak dobře jedlo. Kde nic, tu nic. Před řekou můžete klidně umřít žízní a hladem. Prostě pokrok nezastavíš.

Za čtvrté, a to nejdůležitější. Já prostě vlaky miluju (jako stroje) a cestování vlakem ještě víc. Od útlého dětství, kdy vlivem nerozumu svých rodičů, byv přesazen z pošumavské víscky do cizího Egerlandu, mě vlak vracel každé prázdniny do rodných Dolan, za kamarády a za babičkou, prostě do šťastných dní mého dětství. Od těch dob mě vlak vozil do školy, na čundry a do práce. Jak jsem už dříve napsal, objel jsem pomyslně Zemi vlakem téměř desetkrát. Jen škoda, že mi České dráhy nejenže nedají za reklamu ani korunu, ale navíc zdražily i kartu slevy pro důchodce. A to jim nadále přispívám do kasy pravidelným dojížděním do restaurace „KORUNA“. Nevděk světem vládne.

Můj úplně první školní výlet

KČS

Odstartoval z plánické školní budovy ve školním roce 1948/1949, to jsem byl žákem čtvrté třídy a jel jsem na výlet s osmáky pana učitele Moučky. Proč s osmáky? Dnes se mohu jen domnívat, že to bylo kvůli známosti mého otce s panem ředitelem školy. Osmáci se zase mohli domnívat, že jsem na ně byl ze čtvrté třídy nasazený Moučkův konfident,

Křížikovy školy v Plánici.

který by ho mohl průběžně informovat o všech jejich výletních nepravostech. Dnes už vím, že Moučka měl evidentně jiné výletní starosti, když si jako pedagogický dozor přibral tehdy nejkrásnější kolegyni, paní učitelku Luhanovou. Dnes už jsou oba na pravdě boží a tak si mohu dovolit zveřejnit jejich jména bez jakéhokoli šifrování.

A mám-li být pravdivý na těch 90%, jak o svých v GV otiskovaných vzpomínkách tvrdí Hubajda, musím přiznat, že to nebyl ten úplně první výlet, protože ve 4. třídě už jsem za sebou měl absolvování jednodenních pěších školních výletů na Hnačovský rybník, k románskému ko-

stelíku ve Zborovech i Dienzehoferovu baroknímu nicovskému kostelu, stejně jako do lesa Prašivec u Stříbrných Hor, kde jsme se obdivovali kamennému draku i želvě. Tohle byl ovšem první výlet za hranice Plánicka a to rovnou na tři dni a až do, pro mne tehdy nepředstavitelně dalekých, severočeských lázeňských Teplic. Jistě uznáte, že si v titulku až tak nevymýšlím, když jako na svůj první školní výlet vzpomínám právě na tento výlet a zpětně obdivuju pana učitele Moučku, jaký že to byl hrdina, když se s tou hordou plánických venkovských buranů vydal tak daleko. A žádným autokarem, ale pěkně vlakem. Dodnes jsem přesvědčen, že jsem nebyl jediný z té asi dvacítky kluků a holek, který jel vlakem poprvé v životě. Možná i proto se Standovi o řadu desítek let později tak dařilo vždy přesvědčit moji osobu o tom, že správná školní výlet může být jen a jen ten, který jako přepravní prostředek používá vlak (viz Budějovice, Sobotka – ne Bohouš, Klatovy, Berlín, Plauen a bůhví, co ještě).

Itinerář mého prvního „opravdového školního výletu“ byl následující :

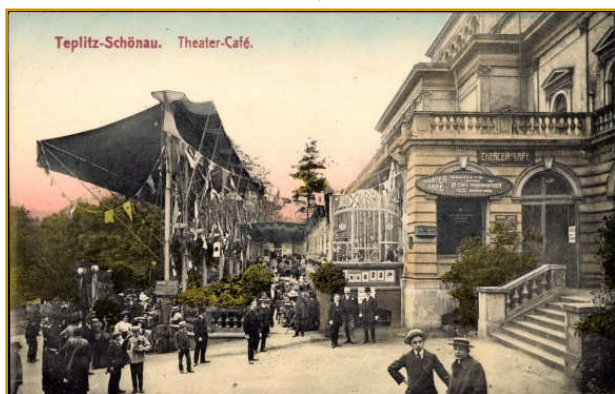
Den první – odjíždíme z Plánice staříčkým autobusem, který pamatoval ještě válečný pohon dřevoplymem, do 15 kilometrů vzdáleného Pačejova (včera jsem viděl jeho současného pana starostu, jak se u Jílkové hádal s Drábovou o tom, že oni v katastru obce žádné úložiště radioaktivního odpadu z jaderek nechťejí), kde byla železniční stanice na trati číslo 19 České Budějovice – Plzeň. Obsadili jsme zamluvenou část vagonu. Usedli na tvrdé dřevěné lavice a vyrazili do velkého světa. V Nepomuku všichni povinně k oknům a zuřivě máváme a pokřikujeme na přistupující paní učitelku Luhanovou: „Tady jsme. Sem. Dobrý den“. Nalodila se bezchybně, zřejmě měla s vlaky více zkušeností než já. Jako paradox se mi dnes jeví to, že jsem o pár let později dostal po absolvování průmyslovky umístěnku na ČSD a dopracoval se hrdé hodnosti starší vozba. Ale jedeme dál. Plzeň hlavní nádraží, nevím, jestli už tehdy to bylo Gottwaldovo jako později, Kléma v té době ještě běhal. Moskevská chřípka ho zkosila o pár let později. Těch kolejí, vlaků a lidí. A přestup z páry na motorový rychlík, který nás přes Podbořany, Žatec a Chomutov dovezl na nepoměrně měkčích červených sedadlech až do cíle – Teplic. Ubytovali jsme se, kde to již nejsem schopen si vzpomenout. Víم pouze to, že

v jedné místnosti spali kluci, v druhé holky, ve třetí paní učitelka Luhanová a ve čtvrté, kde jsme měli všichni složenou bagáž pan učitel Moučka. Jediné na co si v souvislosti s ubytováním vzpomínám, je to, že před domem byla zastávka tramvaje. Ano tehdy ještě jezdily v Teplicích tramvaje, trolejbusy přišly až později. Na závěr prvního dne jsme po ubytování stihli ještě návštěvu cirkusu. Takže shrnuji první den: poprvé jedu vlakem, poprvé vidím naživo tramvaj a nahou paní učitelku. Paní učitelku proto, že

jsem si spletl místnost, ve které jsme měli uloženou bagáž s místností, kde bydlela paní učitelka a vtrhl k ní bez zaklepání, právě když se vynořila ze sprchy. A vlastně jsem prvně viděl i sprchu, tu jsme doma také neměli. Uznejte, že na první den zážitků plno. Na závěr mě ještě Moučka vynadal, že když jdu do učitelských místností, je třeba nejdříve zaklepat a počkat, až budu vyzván, abych vstoupil. Měla se zamknout, říkal jsem si pro sebe. Ale to bych zase přišel o životní zážitek.

Den druhý – celý jsme jej strávili v Teplicích, chodili od lázní k lázním, od kostela ke kostelu,

od jedné barokní sochy k druhé, Moučka byl češtinář a dějepisec. Kubera by z nás měl jistě radost. A nikde žádní Arabové. Nikdo se neztratil. Zásoby jídla, kterým nás maminky nabílily, se řádně ztenčily. Málokdo měl s sebou potravinové lístky a peněz bylo minimálně. Byli jsme také v porcelánce, kdepak by mě tehdy napadlo, že budu do Teplic ze Sokolova jezdit za druhojakostním cibulákem. Asi bych měl dodat, ještě ho mám doma schovaný, jako to říkával Werichův vodník. K večeru zpátky na ubytování. Už žádná Luhanová. Osmáci mě i díky mému barvitému popisu téhle příhody,

kterou jsem si pochopitelně nemohl nechat pro

Poznámka PpR: To není druhojakostní cibulák, který má Karel ještě doma schovaný. Jedná se jen o ilustrační obrázek. Musím zde, ale vzpomínku čtvrtáka Karla opravit. Porcelánku, kterou navštívili nebyla v Teplicích, ale 6 km západně od Teplic v Dubí. Cibulák se v ní dělá dodnes.

Stejně tak vlevo pod sprchou není paní učitelka Luhanová, ale opět se jedná o ilustrační foto. Pokud ale byla alespoň takhle krásná, tak není divu, že se pevně vryla čtvrtákovi Karlovi na celý život do paměti. Jak nahá paní učitelka tak sprcha.

sebe, už brali, ale také vybízeli, abych to zkusil ještě jednou.

Den třetí – znovu na nádraží a do vlaku. Cestou na západ se nám do cesty postaví Duchcov. Žádný Casanova, jsme přeci v raných padesátých. Takže přirozeně duchcovský viadukt. Zkousli jsme to a už se těšili do rodné vísky. Ještě to ovšem chvíli trvalo. Motáme se s motorkem po trati v údolí Střely a už je tady Plzeň. Tentokrát pan učitel zvolil jinou trať než na Budějovice a tak míříme přes Přestice a Švihov do Klatov, kde už na nás čeká nestarý známý, bývalý dřevoplyňák, aby nás dopravil domů.

Životní poučení

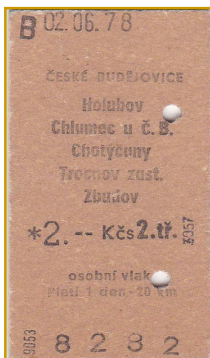
Školní ústav, jehož učitelé nepořádají pro své žáky v ten správný čas školní výlety na to správné místo, tím správným dopravním prostředkem, si snad ani označení škola nezaslouží. Kde jinde by mělo žactvo čerpat to své „poprvé“ než na školním výletě, mimo školní budovu a v náladě mírně povznesené. Musím našemu Ústavu poklepat na rameno, on si název škola zaslouží v každém případě. Konec konců to do svědčují i příspěvky kolegů. Kterým je dnešní Bazarek přímo zahlcen.

* *

Nezdařená vzpoura

StJ

Části jednoho z našich vlakových výletů byla odbočka na Novohradsko. Pohraniční část jižních Čech, kterou jsme dosud neznali. Byl to do značné míry můj nezodpovědný nápad, nenachází se tam nic, co by podpořilo technické vzdělání našich učňů, čiště zájem navštívit muzeum malovaného nábytku). Malým vláčkem motoráčkem jsme vyrazili z Budějic, místa našeho noclehu, směrem na Nové Hrady. Neuvěřitelně levná jízdenka v ceně 2 Kč, důkaz přikládám.

První zastávkou v Trocnově jsme po vystoupení šli uctít památku našeho nejznámějšího lupiče. Jak název obce napovídá, nebyl to Babinský, ale Jan z Trocnova, řečený též Žižka.

Navštívili jsme dnes už jen základy jeho rodného statku i majestátní sochu a uvědomili si, jak se ze skromných začátků přepadáním sousedů a olupováním kupců může člověk vypracovat až na národního velicíka. Tehdá se to holt tak nebralo. To dneska se podobná činnost musí dělat ve velkém.

Dalším vláčkem jsme pokračovali beze strachu do neznámých končin, jsouce chráněni skupinou ozbrojených strážců hranic, kteří přistoupili do vlaku a bděle kontrolovali doklady a dbali,

aby nás nenapadlo vlak unést do nepřátelské ciziny. Přiznávám, že nás to fakt ani nenapadlo, i když jsme z oblasti, odkud byl už jeden vlak kdysi unesen.

Ze zastávky Nové Hrady je to do města dobré 4 km usilovného pochodu. Ve městě jsme potřebovali posilnění snídaní a svačinou, dohromady. Byla skvělá, dodnes si ji pamatuju. Litrové mléko ze skleněné lahve, kus másla odříznutý z 5 kg bloku, kus sýra „Blaťák“ odříznutý z 2 kg kola a 4 čerstvé rohlíky. To už nikdy nezažiju. (Taky bych to už sotva zvládnul.) Po jídle hurá na hrad. Podivné - město jsou Nové Hrady, hrad se jmenuje Starý hrad. Přitom žádný novější tu nemají (jen zámek). Zvenčí je pě-

kný, uvnitř nádvoří by se vešlo i fotbalové hřiště, ale všude prázdné. Jen v hlavním sále vystava skla. Zdvořile jsme vypočetli přednášku o starých a zaniklých jihočeských sklárnách a hrdě vypnuli prsa, když jsme byli pochváleni za zájem a dotazy. Celkově zklamání jsme vyrazili od hradu dále, do bývalého anglického parku, který v kouzelném údolí nechala zřídit hraběnka Terezie Buquoy v 18. století. Po válce (WWII) byl „zřízen“ socialistickým zřízením, čemuž padly za oběť mnohé cizokrajné dřeviny a řada staveb, původně kráslicích výhledy do krajiny. Dochovaná pozoruhodnost byl umělý vodopád, který bylo možné si pustit. Fungoval, snad i po našem odchodu. Volnou procházkou jsme došli k další pamětihodnosti, k zachovalé středověké tvrzi, s hezkým názvem „CUKNŠTEJN“ (viz foto na další straně). Nebyla přístupná, snad vnitřní zchátralost. Nepřístupnost trvá dodnes. Jen důvod je jiný, jistý pražský Ing. si tvrz koupil na chalupu. Po zelené značce jsme se vrátili zpět (asi 5 km) a vyrazili do kraje směrem na Žumberk (původně SONNBERG). To byl můj nápad, za který jsem byl následně proklet většinou účastníků výletu. V tomto směru nevede žádná turistická cesta, nevede tam

Tvrz Cukněstěj

vůbec žádná cesta, těch asi 7 km jsme šli přes pole a lesy a tak mě začaly pronásledovat dotazy, proč tam vlastně jdeme a co tam tak úžasného uvidíme. Ač dotazy byly čím dál častější nepřiznal jsem se, a setrval jak tajuplný hrad v Karpatech v mlčení.

Žumberk je opevněná vesnice s tvrzí, dosti zachovalá, ve které se nachází trvalá výstava lidového malovaného nábytku. Po tomto zjištění můj kredit v očích učňů klesl na minimum. Po prohlídce výstavy jsem opatrně přiznal, že zpá-

teční cesta bude sice už po silnici, ale asi 8 km dlouhá. Téměř okamžitě se objevily jiskřičky vzpoury. K jejímu rozpoutání ovšem silně pomohl nejmenovaný kolega, který si začal stěžovat na bolesti nohou, na puchýře na patě a stále důrazněji se dožadoval přepravy strojní (autobusem). K němu se přidala značná část mládeže. Jen Karel a já, zoceleni dvouletou vojenskou službou, jsme na vzbouřivší se odpadlíky hleděli s úsměškem. Je vidno, že ani dů-

stojnická hodnost neudělá z vysokoškolské bačkory za deset měsíců chlapa. Na nejbližší autobusovou zastávku musili vzbouřenci stejně ještě ujít 3 km. Do vsi Žár odkud jede autobus se výprava dobelhala, aby zjistila, že autobus nepojede ještě tři hodiny. I ČSAD bylo s námi. Čekat se jim nechtělo. Občerstvili jsme se v místní JEDNOTĚ a u nejbližšího rybníku udělali přestávku. Mládež regeneruje rychle a za chvíli už lezli do rybníku plavat. Samozřejmě bez plavek.

Zlatým hřebem nudapláže pak bylo postavení lidské pyramidy o třech patrech, s nejmenovaným kolegou na vrcholu. Živý nahý obraz jsem fotografoval kohosi přístrojem, ale ke své škodě jsem výsledek nikdy nespatriil. Patrně ho majitel zničil. Jaká škoda i pro náš časopis.

Pyramida mohla vypadat asi takhle, ale bez oblečení

Zbytek cesty zvládli po svých všichni. Jen nejmenovaný kolega už s námi nikdy na výlet nejel (z neznámých důvodů). Do budoucna jsem se poučil, abych nenadřazoval svá přání nad fyzické možnosti průměru ústavního žáka.

Poznámka PpR:

Jsem bytostný demokrat a tak by mne ani nenapadlo, kolegovi nějak zasahovat do textů, navíc tak bravurně psaných, že se vždy těším na další z jeho klávesnice. Zcela se také ztotožňuji s názorem velkého básníka Goetha: „I když nesouhlasím s tím, co říkáš, do poslední kapky krve budu bránit tvé právo to říct.“ A to i přesto, kdy se jedná o názor tak ideologicky zkruslený a postrádající zcela historickou hodnověrnost, jaký tady kolega předvedl u Jana Žižky. To ale neznamená, že k takové zhůvěřilosti budu mlčet, když už tu zbylo místo. Je totiž dávno prokázáno, že Žižka nebyl žádný lupič, který by notabene olupoval sousedy. Jen se naopak bránil proti rozpínavému Rožmberkovi, kterému řádným odpovědným listem vyhlásil boj. Pomluva o jeho lapkovství pochází, jak jinak, z katolického kléru a od Jezuitů a vznikla po Bílé hoře, a to i s pomluvou nejhnusnější, o olupování kupců. Je smutné, že ani tak dlouhé sezení v jednom kabinetu s KČS, který historii dobře zná, nezanechalo na Stádrovi žádné pozitivní stopy stran objektivního náhledu na některé uznávané osobnosti naší historie. Při příštím náhledu do historie doporučuji kolegovi, aby použil systém Sokratova tří sít, o kterých píše šéfredaktor ve svém Editoriale k tomuto číslu.

A i kdyby bylo na Žižkovo lapkovství něco málo pravdy, použil bych citát klasika: „Neničme dobrý příběh pravdou!“

Putování za Janem Amosem Komenským

Olin Horáček

Rok 2016

Dnes ráno jsem se probudil a zjistil, že je 28. březen – Den učitelů a tak nějak samovolně mi vytanula na mysl vzpomínka na náš zájezd do Holandska, do Amsterdamu – se zastávkou v městečku Naarden, místě posledního odpočinku jednoho z našich velikánů historie, učitele národů, Jana Amose Komenského.

Rok 1991

Rok 1991 byl stále ještě velice hektický a my se nemohli nabažit získané svobody a za každou cenu jsme se snažili vše co nejrychleji dohnat. Proto bylo jen otázkou času, kdy padne volba dalšího zájezdu na Holandsko – konkrétně Amsterdam. A co bychom to byli za učitele, kdybychom opominuli městečko Naarden.

Město Naarden – vstupní brána do Amsterdamu - jeho podobu nejvíce ovlivnila přestavba v letech 1675 – 1685 (francouzský stavitel Sébastien Le Prestre markýz de Vauban, architekt Ludvíka IV., ho zcela přebudoval do podoby barokní vodní pevnosti s kasematy). Dodnes často uváděn jako ideální příklad perfektně zachovaného hvězdicového opevnění.

Zakoupili jsme z vybraných peněz obrovskou kytici a na noc vyrazili zájezdovým autobusem Karosa směr Nizozemí. Cesta nám ubíhala náramně – bezmála 800 km jsme překonali během noci v pohodlí autobusu a když jsme se za ranního kuropění, ještě v oparu mlhy vypotáceli ven, ocitli jsme se prakticky před sochou našeho velikána. Hned vedle parkoviště začínal krásný městský park a tam jsme ho užřeli – vytesán do kamene, prakticky identická socha jako před muzeem v Uherském Brodě, jen trochu menší. Nečekali jsme na nic a okamžitě provedli AKT položení kytice.

Když jsme měli oficiality za sebou, jali jsme se prohlížet městečko a došli jsme až na náměstí, kde jsme u kostela Svatého Víta objevili pamětní desku – uvědomili jsme si, že položení

Na fotografii socha Jana Amose Komenského od českého sochaře Vincence Makovského. Takto nás po ránu vítala v zeleni městského parku. Zde proběhl první AKT. Fotografie zachycuje pomník i s položenou kyticí. Dnes už byste zde tuto sochu nenašli, je umístěna u naardenského kostela Sv. Víta – Grote Kerk.

kytice proběhlo asi příliš brzy, a tak jsem byl, coby vedoucí zájezdu, vyslán, abych kytici snal z pomníku a přinesl ji na náměstí. Musím říct, že úkol zprvu jednoduchý se záhy ukázal jako dost složitý, neboť v okamžiku, kdy jsem kytici snímal z pomníku, šly kolem dvě „tety“ a velice starostlivě se zajímaly, co to dělám! Lámanou němčinou jsem se jim snažil vysvětlit, že tu kytici jsme přivezli z Československa a jen jsme ji položili na špatné místo a že ji v Naardenu ponecháme, ale že ji jen přemístíme blíže kostelu a domnělému hrobu Jana Amose. Nemyslím si, že by mi cokoli z toho, co jsem říkal, rozuměly, nicméně si vyhodnotily, že proti tomu zřejmě

nic nezmohou a vzhledem k tomu, že jsem skutečně směřoval do centra – blahosklonně mne propustily.

U kostela proběhl ve vsí uctivosti a s patřičnou parádou AKT č. 2.

Kostel Svatého Víta – Grote Kerk

Byli jsme tak rozrušeni, že jsme ani nefotografovali – tedy já nemám z tohoto místa fotografii (je možné, že to bylo také kvůli tomu, že v té době jsem už sice vlastnil fotoaparát Zenit na kinofilm, který měl 36 políček, ale já měl s sebou jen 2 filmy – byl to samozřejmě pokrok – předtím jsem měl fotoaparát Voigtlander na svitkový film a ten dělal jen 8 snímků a já byl zvyklý s fotografiemi dost šetřit – to už dnes nikdo nepochopí...).

Myslím, že 45 učitelů z Československa, kteří ještě navíc kradou kytky, vzbudilo v Naardenu trochu rozruch, a tak se počet místních obyvatel na náměstí zdvojnásobil a už tu byli u nás dva místní občané.

Muzeum s mauzoleem

Starší pán, který nás na první pohled identifikoval, se nás hned ujal – jaké štěstí – byl to zároveň správce místního muzea Jana Amose Komenského a hned nám nabídl, že nám mu-

zeum otevře a že Československo zná, že osobně hovořil s naším panem prezidentem, který, jak jsme později zjistili, už nás trochu předběhl a kytici zde položit při své návštěvě Nizozemského království na jaře 91 (však jsme také od té doby nepotřebovali víza!).

Podívali jsme se na sebe a bylo nám to všem jasné – kytice měla spočinouti zde – v muzeu, a tak jsem vyběhl podruhé...

Tentokrát se to obešlo bez průtahů a AKT byl proveden potřetí – jak se říká – do třetice všeho dobrého i zlého! Naši kytici jsme položili hned vedle té od Václava Havla a Jiřího Dienstbiera a věděli jsme, že tentokrát je to naposledy a nejlépe!

Návštěva Amsterodamu pak proběhla v poklidu a vedle této příhody se vše jevílo jako poměrně běžné – v ničem překvapivé! Ne, kecam – Amsterdam byl úchvatný a předčil všechna má očekávání a to jsem tam byl s Ilonou – no jo – byli jsme mladí – teď už vím, že to bylo vožení dříví do lesa!

Ilona a za ní asi Franta Aubrecht před posledním útlkem velkého pedagoga

A ještě dovětek: Karel tehdy akci shrnul slovy, že Ježíš sice nasýtil zástupy jediným bochníkem chleba, ale český učitel Olin si vystačil na tři pomníky Učitele národů s jedinou kyticí.

A zase do Říše

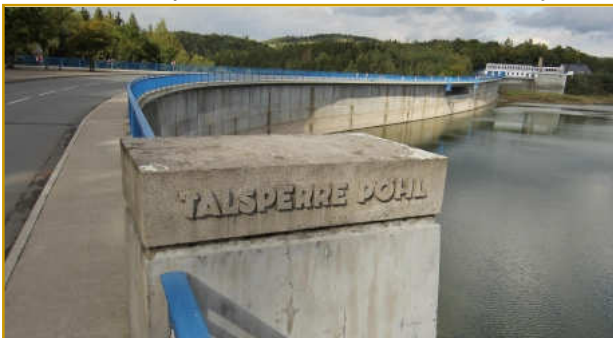
StJ

Žactvo si našetřilo peníze, jedeme zas na školní výlet. Karlexem do Plavna (Plauen) odtud autobusem na přehradu s autokempem. Kupodivu nám dráha dá slevu na skupinovou jízdenku i do zahraničí, když je spřátelené.

Tak mě, jako obvykle, Karel postavil před hotovou věc. A proč ne? Já miluju cestování, zvláště vlakem, či lodí. Vyprášil jsem svou starou uesku, nabalil do ní spacák, vyměnil stovku za ostmarky a můžu vyrazit. Rychlík Karlex, v tehdejších zemích RVHP nevídaná elegantní ně-

mecká souprava (<http://1url.cz/TtJKE>), nás vysadil na hlavním nádraží v Plavně. Naší základem bude nádražní restaurace. Mužstvo se diví roztodivným jídelním kombinacím, atrakcí je pro ně řízek s knedlíkem politý UHO. My zkušenější cestovatelé se nedivíme, jsme zvyklí na ledacos. Vzpomínám, jak při výletu do Wýmaru (Weimar) jsem si v rybí restauraci objednal úhoře. Donesli mi ho politého šodó. (Nebo, že by to byl bešamel?) Každopádně jsem se bavil celý oběd seškrabováním toho bílého sajrajtu, abych mohl úhoře pozřít. Obědem v nádražní restauraci nabrané síly stačily k cestě za dalším dobrodružstvím. Na autobusovém nádraží jsme našli jméno přehrady „TALSPERRE POHL“ a na fárplánu našli tři různé zastávky uve-

deného jména. Jsme Češi a tak neomylně volíme nejbližší, s nejlevnějším jízdným. Autobus přijíždí, nastupujeme, řidič procvakne jízdenky a jedem. Řada zastávek, my čekáme, až uvidí-

me vodu. Ale co to? Na jedné ze zastávek řidič odmítá odjet, dokud nevystoupíme. Dál nemáme zaplacené. Vyjednáváme, aby nás vzal dál, že jízdné doplatíme. Nejde to, úřad je úřad i v autobuse. Vystupujeme tedy hrdě, ostatní cestující (Němci) na nás hledí jako na podvodníky, nebo socky. No dobře, my už ty dva kilometry dojdeme, ale máte to u nás.

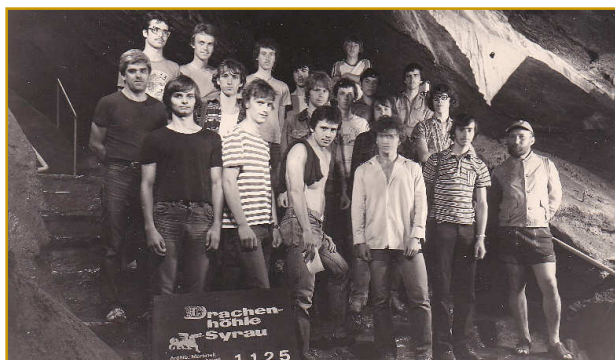
Na přehradě je fajn, stavíme stany a vyrážíme do okolí. Občerstvení je zde, ostatní vybavení taky.

Pod hrází asi 50 kilová kapři čekají, co jim kdo přinese. Skáčou po všem, co jim kdo hodí. To by byl lov! Ale na každé straně hráze je dvojitý nápis „FISCHFANG STRENGSTENS VERBOTTEN“ Tak si trhněte, stejně tak velké ryby nejsou dobré. Dalším výletem jedeme na stanici JOCKETA, kde můžeme obdivovat největší cihelný most v Evropě. Má asi 58 oblouků, z kolika milionů cihel je si netroufám odhadnout.

Šťěstí, že se do něj Amíci netrefili. Žactvo je zklamané, nechceme jim dovolit vylézt nahoru a nechat je házet kameny z výšky 78 m po okolí. Nevadí, hlavní atrakce výletu je návštěva dračí jeskyně. Snad draka přemůžeme a princezna nás nemine. Ale jako obvykle je vše trochu jinak. Ve vsi „SYRAU“ marně hledáme nějaké skály, není tu ani les. Směrníky nás však vedou neomylně k rodinné vile s vekým nápisem DRACHENHOELE.

Tuším nějaký podvod, že by jeskyňku měli na zahrádce mezi trpaslíky? Ale ne, zaplatíme a už nás vedou z předsíně do sklepa a vida. Opravdová jeskyně s krápníky, podzemní jezírko i skutečný model draka, u kterého nám průvodce ochotně rozsvěcí rudé žárovkové oči. Do jezírka házíme mince, na památku. Průvodce hovoří a hovoří, už jdeme půlhodinu. Všichni klepeme kosu, venku bylo letních 25 stupňů, tady je asi 7 stupňů, těším se ven. Ale nelze vynechat poslední pozoruhodnost. Místní fotograf

nám zhotoví společný obrázek výpravy v jeskyni. Ještě, že je fotka černobílá, aby nebylo patrné, jak jsme promodralí zimou. Rychle ven. Zážitek bylo pro tento den tak akorát.

Další půlden se vyhříváme, opalujeme a využíváme vybavení plovárny. Hlavně stánek s občerstvením, ale i půjčovnu plavidel. Když při-

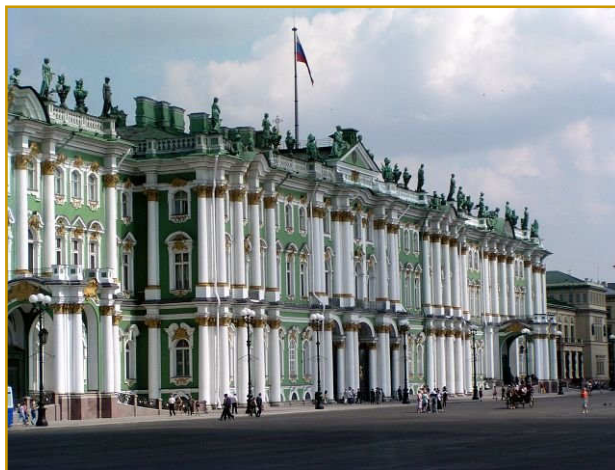
cháším k půjčovně, slyším hlasité nadávání babky půjčovatelky. Ptám se: „Ist was?“ A hned se na mě vyhrne vodopád saské němčiny, ze které rozumím slova „frech, Geld woll drek“ a to už mě dochází, o co asi jde. Dva naši chlapci, kteří se včera v jeskyni pozdrželi, vlezli k drakovi do jezírka a posbírali naházené památeční mince. Nemůžu se na ně pořádně zlobit. Při té teplotě vody to byl pěkný výkon. Jen jim laskavě domlouvám: „Blbci, to nemůžete ty peníze umýt od bahna, než s nimi platíte?“ S Karlem si zapůjčujeme také šlapadlo a vyrážíme na jezero. Toho vy(zne)užívají někteří naši svěřenci a nabízejí nám vodní bitvu. Statečně se bráníme přesile. Přežili jsme a po dalších zážitcích se vracíme nepoškozeni zpět domů. Bez draka a bez princezny. Ale náš výlet určitě na „draka“ nebyl.

Poprvé do Petrohradu aneb s pomocí socialistické soutěže k hrobům carů

PpR

nu, byla to taková doba. Uzavíraly se nesmyslné socialistické závazky na plnění něčeho, co bylo stejně náplní práce a pak se za to dávaly odměny a vyznamenání a předstírala se uvědomělá aktivita. Do toho také patřilo pravidelné vyhlašování socialistických soutěží v našem ústavu. Většinou to každého otravovalo a bylo velkým problémem donutit jednotlivé třídy k tomu, aby tzv. socialisticky soutěžily třeba ve sběru surovin, což bylo nejčastější. Když na začátku školního roku přišly opět propozice na tuhle soutěž, zaujalo mne, nejprve to, co vítěz získá. Třída, která nasbírá nejvíce sběrných surovin (kov, papír) obdrží finanční odměnu (nepamatuji se už, jaká to byla částka, ale myslím, že to byly tehdy dost slušné peníze) a čtyři nejlepší sběrači navíc pojedou spolu s třídním učitelem na týdenní zájezd do Leningradu. Vyhlašovatelé věděli, jak je tahle soutěž neoblíbená a proto byly ceny velmi motivační a bodové hodnocení podbíživé a to tak, že pokud by se do toho třída opravdu vložila, nebylo vůbec těžké vyhrát. Byl jsem třídním E3A tedy třetího ročníku elektrikářů a byla to moc fajn třída. Dobře jsme se znali, měl jsem je od prvního ročníku, a tak jsem mohl před ně bez obav předstoupit a mít tuhle řeč: „Pánové (třída byla složena jen s chlapců), zatím jsem vás do žádné socialistické soutěže necpal, ale letos to bude jiné. Přečetl jsem si propozice a ty jsou tak jednoduché a z tak skvělými cenami, že stačí jen nepatrná snaha a můžeme tu soutěž vyhrát. Tedy, abych byl přesný, vy jí musíte vyhrát, abyste mi splnili mé životní přání po-

dívat se do Petrohradu a spolu se mnou čtyři nejlepší z vás. Viděl jsem hned několik otazníků v očích žáků. Ten největší byl, kam že se to chci podívat? Hned jsem jim to vysvětlil: „Petrohrad se dočasně jmenuje Leningrad, ale tohle přejmenování já neuznávám. Umíte si

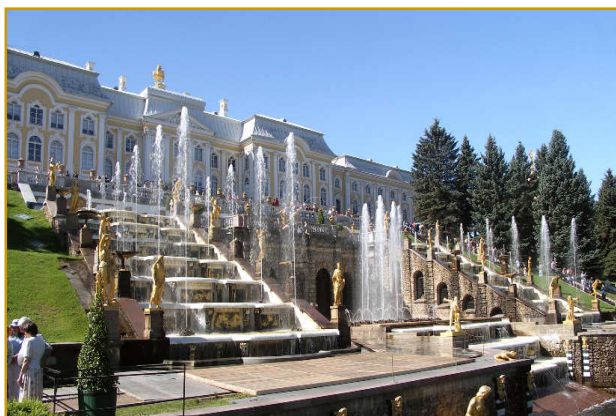

Zimní palác v Petrohradě

představit, že bychom my přejmenovali Prahu, Angličané Londýn či Francouzi Paříž?“ (Přidal jsem vtip, že se svého času uvažovalo o přejmenování Prahy na Chruščevičky nad Vltavou – výbuch smíchu.) „Věřím, že Rusové tuhle blbost jednou napraví a vrátí se k původnímu jménu, neboť tohle město z bažin vydobyla jejich velká osobnost a to car Petr I. Veliký, kterého velmi obdivuji.“ Ted' si uvědomuju, že jsem byl tehdy docela vizionářem. Vysvětlil jsem dále pravidla a že ta odměna pro celou třídu nám vystačí, až se vrátíme z Petrohradu, na fajn

dvoudenní výlet celé třídy a ještě zbude na závěrečný mejdan po učňovských zkouškách.

Třída vzala tedy celou socialistickou soutěž jako recesi a nebylo ve třídě nikoho, kdo by se s nadšením nezapojil. Zvolili si kapitána týmu, který vytvořil pečlivé tabulky a bedlivě je doplňoval a popoháněl ty, co se sběrem zaostávali. Denně mi pak dával raport o výsledcích, který jsem zase já zaznamenával do nějakých formulářů soutěže. Samozřejmě, že nikdo už Leninogradu neřekl jinak, než Petrohrad a někteří se

Ruské Versailles Petrodvorce

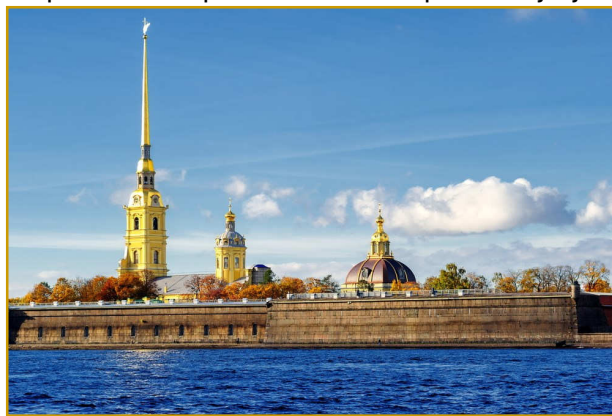
dokonce začali o Petra Velikého zajímat více a ti se vytasili i s původním ruským názvem Sankt Petěrburg (což je mimochodem nádherná ukáзка směsice latiny, ruštiny a němčiny).

Soutěž měla uzávěrku v pololetí a samozřejmě, že jí má třída vyhrála. V březnu jsem tedy letěl se čtyřmi nejlepšími sběrači ze třídy do Petrohradu, spolu s dalšími vítěznými skupinami z jiných škol. Nebylo to zrovna nejlepší období, ruská zima na severu ještě zdaleka nekončí, ale to mi vůbec nevadilo. Navíc toho roku byla nějaká mírnější, neboť Petrohrad už nebyl pod sněhem a i v tomto ročním období a v totalitním Sovětském svazu byl nádherný a svérázný. Byli jsme poučeni zkušenějšími, jak to v ruských hotelech chodí a jak je možné si zvýšit svůj obnos

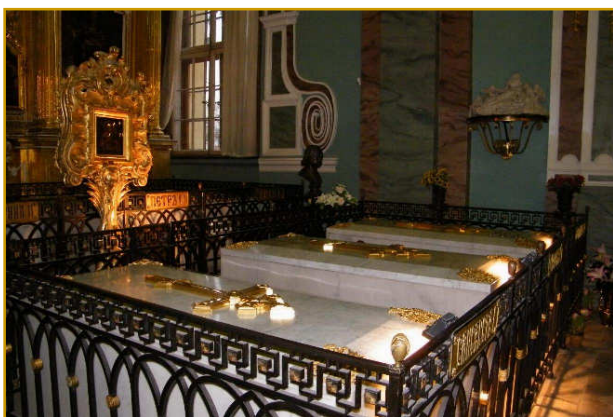
rublů. A skutečně se vše dělo podle popisu. Jakmile jsme se ocitli na přiděleném pokoji už se objevila pokojská s dotazem zda máme na prodej rum, texasky, košile nebo cigarety. Lahvinka rumu se nám do prádla vlezla všem, ale víc jsem kšeftovat nemínil. Kvůli tomu jsem do Petrohradu nejel. S tak malou nabídkou byla pokojská velmi nespokojená a nehodlala odejít dokud jí neprodám svoji košili. Vždy jsem měl rád u košil výrazné vzory, ale tohle mi bylo trapné. Jednak jsem v ní jel celou cestu a pak byla stará nejméně 5 let. Po deseti minutách tvrdého nátlaku, kdy si přivedla na pomoc i druhou pokojskou a neustále přihazovali na ceně, jsem to vzdal a košili prodal za neuvěřitelnou cenu 20 rublů (v té době jsme platili za rubl nadhodnoceně kolem 50 Kčs, takže jsem starou propocenou košili prodal hodně dobře).

Týden je na prohlídku Petrohradu samozřejmě velmi krátký čas, ale přeci jen jsme stihli to nejdůležitější a to Ermitáž, Zimní palác, Petrodvorec a projet se lodí po Něvě se zážitkem zvedání mostů. Odmítl jsem prohlídku Aurory a požádal jednoho kolegu, zda by nepřevzal mé dva svěřence (dva chtěli se mnou). Stalo se a já se zbývajícímí dvěma uční mohl vyrazit do Petropavlovské pevnosti a ve zdeším chrámu postát u hrobů mých oblíbenců a to Kateřiny Veliké a Petra I. Velikého. Několikrát jsem za to mé třídě po návratu poděkoval. Tato pevnost je jád-

*Petropavlovská pevnost (pohřebiště ruských carů)
s andělem na špičce věže*

rem založení města a stála tu jako první. Díky zpeněžené košili jsem mohl zaplatit vstupné i učňům a ještě s nimi jít po prohlídce na skvělou ruskou zmrzlinu a zbylo i na kytky na hroby mých oblíbenců. Na rozdíl od Aurory, byla Petropavlovská pevnost turisty téměř netknutá (jezdit k hrobům carů se v tehdejší SSSR nenosilo, ba to bylo tříděně závadné). Dokonce nám byla nabídnuta i průvodkyně, která nám udělala výklad v češtině.

Hroby ruských carů v chrámu pevnosti

Skončím své vyprávění humorně. Průvodkyně v Petropavlovské pevnosti nám vyprávěla po vyložení celé její historie, proč Rusové, když někoho zvou v hospodě na drink, si ukazují prstem na krk. Na špičce věže Petropavlovské pevnosti je upevněný zlatý anděl. Ten se někdy na začátku 19. století uvolnil po zásahu blesku a hrozil jeho pád, při kterém by ho nezachránila ani jeho křídla. Carská kancelář tedy vyhlásila něco jako výběrové řízení na odvážlivce, který dokáže anděla ukotvit bez použití lešení. Dlouho se nikdo nehlásil a když se podíváte na výšku věže, není se čemu divit. Ale pak se přeci

jen přihlásil jeden odvážný mužik. Za pomoci lan vyšplhal až k andělovi, kterého znovu na špičce věže pevně ukotvil. Od carské kanceláře dostal velkou sumu peněz (jistě to byla nepatrná část z částky, kterou by carská kancelář musela jinak zaplatit za postavení lešení) a navíc dostal bumážku (listinu), na které bylo napsáno, že až do konce života může v kterékoliv hospodě v Rusku pít a jíst zadarmo na útraty carské kanceláře. Mužik se v první hospodě radostí zpil do nemoty, bumážku ztratil a ukradli mu i ty vydělané peníze. Celý nešťastný se dostavil do carské kanceláře, kde vysvětloval, co se mu přihodilo a žádal vystavení nové bumážky. Úředník mu řekl, že si celou věc zavinil sám a ať se klidí. Pak se mu mužika nějak zželelo a dal mu razítko kanceláře na krk a řekl, ať tedy v hospodě při placení ukáže na to razítko na krku a že útrata půjde na vrub carské kanceláře, dokud bude razítko viditelné. Příběh už dál neříká nic o tom, jak dlouho si mužik nemyl krk.

Pokud si chcete vychutnat atmosféru carského Sankt Petěrburku, myslím že ji velmi krásně hudebně i textem vyjádřil Jaromír Nohavica. Zde si ho můžete poslechnout:

<https://youtu.be/XSnIET8RuQQ>.

Jak jsme otvírali „Poldovku“

StJ

Naše vlakové školní výlety nás zavedly také do Kdyně. Je (byl) tam metalurgický závod přesného lití, kam jsme se chtěli exkurzí vnutit. Nic snadného, protože část závodu pracovala pro „zvláštní“ výrobu (rozuměj zbrojní), ale Karel všude známé má, a tak se povedlo.

A tak jsme vykuleně zírali na tavící pece, obdivovali rychlý rozbor obsahu prvků v tavenině spektrální analýzou a žasli při lití kovu na ztracený model, na vosk. Karel vždy vybíral takové exkurze, které zaujaly nás dva a většinou i naše svěřence. Potud vše vzorně. Předem jsme měli objednané ubytování v místním autokem-

pu na Hájovně. Tedy místním dle jména, jednalo se o 3 km pochod do kopce „KORÁB“ na jehož úpatí se kemp nacházel. A co huře, nikde v okolí žádný obchod, či stánek s občerstvením.

Naštěstí nám domorodci prozradili, že čirou ná-

hodou v tomtéž týdnu byla naproti kempu otevřena vinárna „POLDOVKA“. Tak nám zas jednou štěstí přálo, že žízni nezahyneme. Ač jsme nikoho z žáků nepřemluvili, aby se s námi vydal na vrchol kopce „KORÁB“ (další 3 km), je tam rozhledna s krásným výhledem do okolí, do vinárny se večer dostavili bez nucení kompletně.

No co, součástí výchovy musí být i seznámení se skutečným životem a jeho nástrahami. Koneckonců je lepší, když takové seznamování proběhne pod dohledem zkušených a životem protřelých pedagogů. Protože se personál vinárny zřejmě nepídil po dokladech o věku konzumentů, nemuseli jsme ani lhát. Žactvo obsadilo salonek a dozor protilehlou část vinárny. A pozdní odpoledne přešlo ve večer za příjemné konverzace a zábavy, při ochutnávce vína (tedy u nás dvou). Trochu hlasitější halas linoucí se ze salonku zbystřil mou pozornost, takže jsem zahlédl číšníka, jak s plechovým tácem plným známých malých skleniček (prcků), plné bezbarvé kapaliny, snad vod(k)y, spěchá do salonku. Jistě ne poprvé. Pomyslí jsem si, nic se neděje, mládež se seznamuje se životem. Neboť kazisvět. Poněkud jsem však zneklidněl, když při příští číšníkově cestě obsah skleniček zhnědnul. No nechci se projevit jako nepřející, budu v klidu. Teprve když jsem spatřil, že další runda, do salonku směřující, má charakteristickou temně zelenou barvu, jsem uznal, že čeho

je moc, toho je příliš. Otcovským tónem jsem účastníkům salonní zábavy oznámil, že tím jejich další studium nápojů končí a vrchního jsem požádal o výrazné zhoršení jeho sluchu, při pří-

padných dalších objednávkách. Následně zbytek večera proběhl bez incidentů jakéhokoliv druhu. Po návratu z večerní doprovodné procházky, jsme provedli kontrolu tábora. Vše bylo v pořádku, jen na jedné z chat, v patře na zábradlí viselo prostěradlo. Dotazem, zda se snad

nejedná o ochranu při možném nočním náletu, jsme se dozvěděli, že se jednomu z našich svěřenců ze studia neudělalo dobře. Prostěradlo musel vyprat a dal ho sušit. Dobře. Už si bude pamatovat, že trojkombinace je lepší alpská, než alkoholová.

Ráno jsme vyrazili na nádraží, k pokračování další cesty. A překvapení nového dne obstaral výpravčí, když nám oznámil, že nás nesmí nechat odjet, že volali z kempu, kde se ztratilo nějaké prádlo. Telefonním hovorem s vedoucí tábora jsme si vysvětlili, že údajně ukradené prostěradlo nestačilo uschnout a visí na balkoně chatky. Když si vedoucí nechala ověřit ukližečkou pravdivost naší informace, dostali jsme povolení pokračovat v cestě. Mě osobně potěšilo, že i jiní trpí zrakovou nedostatečností a dokážou přehlédnout tak nepatrný předmět, visící zvenku na chatě.

* *

STŘÍPKY ZE ZÁVĚREČNÝCH ZKOUŠEK NA NAŠÍ STARÉ DOBRÉ ŠKOLE

aneb kdeže loňské sněhy jsou

Prolog:

Znáte mě. Příkazy na mne působí jako červený hadr na bejka. Nemám rád, když mně někdo přikazuje, co a jak mám psát. Proto dnes nepíši o školních výletech, ale o tom, co jsem také prožíval na naší škole ke konci každého školního roku. Závěrečné učňovské zkoušky, zuzky, ZUZ. Tak píši o ZUZ! Dále nemám rád, když si někdo myslí, že si své příběhy jen tak cucám z palce. Ani se, Stando, nevytahuju. Přiznávám mírnou básnickou licenci, ale 90% mých vzpomínek je pravda pravdoucí. Já, známý introvert, jsem dokonce chtěl přestat moje zážitky zveřejňovat. Karel mě přesvědčil, že by to pro GV byla škoda a tak na jeho přání jsem pro vás dnes nametl na lopatku pár dalších střípků, tentokrát o zuzkách.

Miloš Hubáček

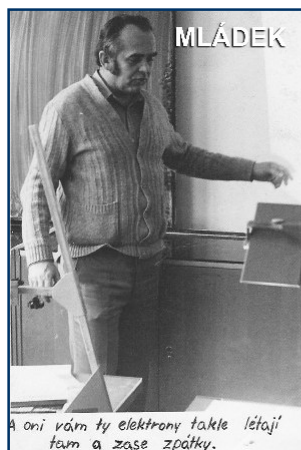
STŘÍPEK PRVNÍ: opravujeme písemky

Bylo zvykem, že opravy písenných prací závěrečných učňovských zkoušek (ZUZ) byly prováděny kolektivním způsobem. Znamenalo to najít jedno volné odpoledne, samozřejmě, že po skončení vyučování, kdy jsme se sešli, my učitelé odborných předmětů, rozdělili jsme si jednotlivé otázky dle naší specializace a jízda mohla začít.

Dodnes doslova cítím tu vynikající pracovní kabaretní atmosféru a slyším výkřiky mých kolegů: „Blbe, cos to spáchal!“ „Kdo to učil? Já? To mě měl šéf strhnout gáží.“ „Tak tady tu pasáž jsem asi neučil, nebo že bych myslel na Mariku a ne na asynchroňák“, abych citoval známý bonmot inspektora Kuchyňky. „No tohle je geniální řešení, to bych od tebe nečekal, Marečku.“ Smáli jsme se, překřikovali, ukazovali si ta zvláště povedená řešení. Snažili se, být co nejspravedlivější. A hlavně jsme se opravdu královsky bavili. Čas ubíhal a po třech či čtyřech hodinách už na lavicích ležely hromádky

písemek rozškatukované pro hodnocení od jedničky do pětky. Celkem pravidelně jsme opravu dokončovali v Ráji (pro ty mladší: Restaurace a jídelny), uznejte, že to znělo vznešeně i když šlo zase jen o hospodu. Z paměti jsem vyhrabal i tehdejší elektrická sestavu: Milan Mládek – elektrotechnika, Otík Novák – materiály, Standa Jedlička – měření, Karel Černík – technické kreslení a s vrozenou skromností, ten nejdůležitější předmět nakonec – technologie Miloš Hubáček.

I dnes se provádějí opravy písenných odborných prací. Ale zcela jiným způsobem. Každý vyučující má ve svém předmětu stanovený maximální počet bodů, každý opravuje sám. Předseda metodické komise pak v soukromí svého kabinetu body sečte, eventuálně opraví počet výsledných bodů a napíše se známka. Je, stejně jako před lety, také opraveno. O kolektivní nasazení není zájem. Proč? Protože chybí ten základní předpoklad. Parta. Škoda.

STŘÍPEK DRUHÝ: laik se diví, odborník žasne

Při ústních zkouškách docházelo ke komickým situacím, kdy se celá zkušební komise bavila. Zkoušelo se téma asynchronní motory. Princip, působení, konstrukce, charakteristiky, regulace, spouštění. Zkoušený adept na výuční list, zdálo se, nevěděl vůbec nic. Možná věděl, ale pletl si pojmy s dojmy. Kecal. Chvilu jsem ho poslouchal, ale nevydržel jsem, bouchnul jsem do stolu a zvolal: „Co mně to tady vyprávíš, kecáš nesmysly. Uklidni se, myslí si, že jsme tady samí laici, že tomu nerozumíme a vysvětlí to znovu.“ Učedník se zarazil, uklidnil se a začal znovu. Ovšem kecal a kecal další nesmysly. Snažil jsem se držet zpátky, nejsem žádný cholerik, ale opravdu to nešlo. Zařval jsem: „To jsou ještě větší krákoviny, než předtím! Přestaň!“

Dlouze se na mne podíval a velice nahlas pronesl: „Vy mlčte, vy jste laik, vy tomu nerozumíte!“

te!“ Vyprskl jsem smíchy a nebyl jsem sám. Měl pravdu. Mohl si říkat co chtěl. Byl jsem laik. Po krátké poradě zkušební komise dostal doplňující otázku, chytil se a závěrečnou zkoušku složil. Za odvalu!

STŘÍPEK TŘETÍ: doktor z OUNZu

Za komančů bylo dobrým zvykem, že každý kandidát na odborníka v oboru elektro měl povinnost přinést k ZUZ, jak by se dnes řeklo, dva sponzorské dary. Tím prvním byla ročníková závěrečná práce. Tato povinnost trvá do dnešních dnů, Rozdíl byl v tom, že se práce nevystavovaly ve škole, ale přímo v Hornáku (dříve HDKT dnes MDK). Výstava tak byla pro veřejnost dostupnější a propagovala dobré jméno školy.

Druhou povinností, kterou se dnes k velké lítosti všech zkoušejících nepodařilo udržet při životě, byl tekutý sponzorský dar pro komisi v podobě ještě zavřené a okolkované lahve (byly tehdy vůbec kolkovány na alkohol?). Výsledek? V mém kabinetu sousedícím se zkušební místností, se před zahájením ZUZ nacházelo větší množství tohoto ostrého střeliva.

Předsedou zkušební komise byl tehdy můj do-

brý kamarád, inženýr ze Strojíren. Dopolední část zkoušek probíhala pod heslem: Už tě nebaví poslouchat odpovědi žáků? Zajdi do kabinetu! Před zahájením odpolední části zbývala v kabinetu ještě celá baterie ostrých nábojů. Co s tím? Předseda dostal nápad. „Zavoláme našeho známého doktora, on nám pomůže munici zlikvidovat.“ „Vole, co bude zkoušet?“ „No přeci první pomoc při úrazech elektrickým proudem.“ Jak pravil, tak učinil. Doktor se dostavil.

Jste zvědaví, jak to dopadlo?. Zpočátku se vážně první pomoc zkoušela. Postupem času bylo zřejmé, že první pomoc bude potřebovat především zkušební komise. Poté, co byly zkoušky slavnostně ukončeny, mimochodem všichni udělali, jsme je ještě v kabinetu nějaký čas hodnotili. Domů jsme si odnášely také dva sponzorské dary: veselou opičku a ještě neotevřenou láhev dobrého pití.

Epilog

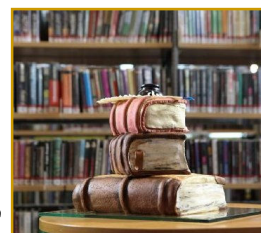
Školních příběhů je ještě hodně. Moje paměť není o nic horší, než Standova. Pro dnešek to stačí. Byly to vážně krásné časy. Bylo nás méně, tvořili jsme partu (fotbálek, crocet neboli golf chudých, hokej a tak dále a tak podobně, včetně těch školních výletů z dnešního Bazárku). A hlavně BYLI JSME MLADÍ !!!! Vzpomínáme. Nesmíme ale jen vzpomínat. Musíme ŽÍT v přítomnosti.

Hezké prázdniny, dovolenou, ať již placenou nebo neplacenou, vám od počítače a tiskárny přeje Miloš. Už se těším na zářijové Gévéčko a nový školní rok.

AHOJ.

TROCHA HISTORIE NIKOHO NEZABIJE

Stálá vzdělávací rubrika Pavla P. Riese

Tak to vidíte, už podeváté vám tu přináším trochu té historie a doufám, že jsem vás s ní ještě neunavil. Věřím, že s tou trochou v každém čísle je to jako s tou známou hláškou, že alkohol v malých dávkách neškodí v jakémkoliv množství a dokonce může i léčit. Ty mé malé dávky historie můžou tak třeba působit jako lék k vašemu odporu k dějepisu, který jste třeba dříve měli. Po třikrát jsme se zdržovali v Karlovarském kraji. Nastává ale období prázdnin a dovolených a vy třeba budete chtít vyrazit někam mimo Karlovarský kraj. Třeba se někteří z Vás rozhodnou ukázat svým vnoučkům poprvé i matičku Prahu a to většinou táhneme ty ratolesti na Pražský hrad. Předpokládám, že pokud podniknete takový vlastivědný výlet, že to bude už s vnoučaty či dětmi většími a že budou třeba obeznalí se Starými pověstmi českými. No a to budete mít vynikající příležitost jim na tom Pražském hradě ukázat Daliborku a vzpomenout na nešťastného Dalibora v ní kdysi vězněného. A budete se moci blýsknout tím, co vám níže sdělím, jak to bylo s jeho hraním na housle, kterému ho měla naučit nouze. Já vím, v Bazárku v mé poznámce k Standovo článku jsem se oháněl klasikem, že se dobrý příběh nemá kazit pravdou, ale co naděláte, když je jeden dokumentaristou?

Daliborovy bájně housle

Všichni známe ten dojemný příběh už ze školních let, navíc zpracovaný Bedřichem Smetanou v krásnou operu. Uvězněný Dalibor čeká ve věži, později po něm zvané Daliborka, na soud, a protože má hlad, a také je mu smutno, naučí se hrát na staré

housle ve věži nalezene. Za jeho tklivé melodie mu dojdí Pražané (zejména citlivé panny) dávají do košíčku, na provázku z okénka věže spouštěném, něco málo k jídlu. Takže jak praví známé lidové pořekadlo: „Nouze naučila Dalibora housli.“ Ty citlivé panny, ale i jejich matinky při Daliborově hře i sl-

zičku uronily a některé si poplakaly tak, že kapesníček řádně promáčely. Tak prý hra Dalibora byla dojemná.

Těžko říci, na jaký nástroj vyluzoval Dalibor tklivé melodie, pokud vůbec na něco hrál, ale housle to rozhodně nebyly! Je mi to líto, ale opravdu ne. Kde se tedy ta pověst o hrajícím Daliborovi na housle vzala? Vznikla špatným překladem staročeského zápisu ze zemských desek a to v obrozenecké době, a tato chyba

dala podnět k dojemné pověsti, která má však historicky doloženou postavu, jistého rytíře Dalibora z Kozojed. Ten skutečně čekal v oné

Pražané pod Daliborkou

inkriminované nově postavené věži na soud, a to skoro dva roky, jako její první vězeň. Dostal se totiž do těžkého konfliktu se svým sousedem rytířem Adamem Ploskovským z Drahonice. Tento rytíř Adam vyhlášoval na svém panství stále těžší a těžší roboty, takže se mu poddaní začali bouřit a došlo až k povstání, kdy zaútočili na jeho tvrz, kterou dobyli. Adam byl raněn a nucen panství opustit. Tehdy robotníci nabídli své poddanství Daliboru z Kozojed a ten je přijal. Netrvalo dlouho a Adam se zotavil a protože viděl celou věc jinak, ohlásil událost zemským

hejtmanům, kde Dalibora zažaloval že proti němu štal jeho poddané a nakonec mu je odloudil. Dalibor byl zajat a uvězněn za pych a vzpouru.

To vše se dá nalézt v zemských deskách. Jak vidíte ani slovo o houslích. Vlastně ano, je tam psáno, že: „...bieda naučila Dalibora hústi.“ Takže přeci jen je na tom šprochu pravdy trochu? Hrál Dalibor kvůli bídě na housle? Ale kdeže, píše se rok 1496! Brescijský houslař Casparo da Saló ani jeho cremonský kolega Andrea Amati nebyli ještě na světě! Prostě housle, jako hudební nástroj, byly v té době věcí naprosto neznámou. První housle se u nás objevují až za sto let po Daliborově smrti. „Hústi“ totiž ve staročeštině znamenalo naříkat. V Daliborově případě pak to, že v nářku promluvil, dostav se do „biedy“, tedy bídného stavu.

Dalibor totiž zapíral a zapíral, a protože nechtěl přiznat vinu, respektive byl přesvědčen o své nevině, podrobil jej soud - podle tehdejších bohubilých zvyklostí - právu útrpnému. Dalibor byl mučen a na mučidlech se pak přiznal. „Bieda jej tedy naučila hústi.“ Řečeno jinak, na mučidlech z Dalibora dostala tehdejší soudní exekutiva to, co potřebovala, tedy přiznání k činu v tom bědném stavu, kdy hodně při mučení naříkal. Ono pálení boků, palečnice a jiné důmyslné praktiky, včetně natahování na žebřík, přinášely takto vyslýchanému nebožákovi ukrutnou bolest. A ještě jedna zajímavost, mučicímu nástroji žebříku, na který byl Dalibor natahován, se říkalo „husle“. Poté, co se Dalibor na mučidlech přiznal k obvinění, byl odsou-

Mučící žebřík (husle) v expozici Daliborky

zen ke ztrátě majetku a hrdla a po vynesení rozsudku popraven. Rok 1498 se tehdy psal a byl březen. Vy, kteří jste viděli Formanův film Goyovy přízraky, si jistě vzpomenete na scénu, kdy jistý španělský šlechtic dokazuje násilně církevnímu exekutorovi, jak je snadné se při mučení přiznat i k tomu, co člověk nespáchal. Tento článek ale nemá řešit, zda byl Dalibor vinen či nevinen, ale uvést na pravou míru, jak to bylo s jeho hrou na housle. Pokud je vám líto, že ničím krásný a dojemný příběh pravdou, je jenom na vás, zda ona fakta svým ratolestím sdělíte. Můžete také zmíněné housle nahradit jejich předchůdkyní rebekou, nebo niněrou. Tyhle nástroje mohl Dalibor ve věži najít. Byla to věž nová a třeba je tam zapomenul nějaký umění milovný polír a příběh pak můžete nechat tak, jak je. Konečně, kdo na vás může chtít znalost staročeštiny, když jí neznali ani naši předkové v době obrozenecké, že?

Na druhé straně obálky jsem vám ukázal Daliborku v půvabné Morstadtově veduté, tady máte současnou, sniženou o jedno patro, při úpravě Pražského hradu na konci 19. století

HLÁŠENÍ ŠKOLNÍHO ROZHLASU

aneb „kdo chce vidět Idiota, ať se dostaví do ředitelny“

Připraveno pod kapkami deště

Sedím pod střechou terasy, na kterou trpělivě klepe nebe prsty kapkami provazů deště. Kap, kap, kap. Opravdu kapitální výkon. Země nadskakuje v rytmu obtěžkaných mraků, a mě se vybavuje snad už jen Nedělní chvilka poezie. Pravidelná dávka emocí a pokory k umění. Trpělivá zastavení se na konci týdne. Hluboký nádech a výdech. Květnové rozjařilé a vlhké dny, propletené copánky maturit. Místy to připomíná dredy, které se po týdnech proměňují v hmyzí domečky. Tak to bohužel bývá se závěry studia. Květen není jen patronem zamilovaných, dělících se ruku v ruce s odkazem Haymarketského masakru. I když ...

Trochu masakr to letos u maturit byl. Přemýšlím marně, jak a kam by moderní „zprávaři“ a ohlašovatelé zařadili informaci o průběhu letošních maturitních zkoušek. Možná na úvod, jako hlavní zprávu šokující svým obsahem, ale i rozsahem. Možná jako zahraničně-politickou informaci o konkurenceschopnosti v rámci EU, či souzemi asijského tygřího společenství.

S vážností sobě vlastní by mohlo jít i o kulturní vsuvku, kdy na přetřes prošla (pokud to jen trochu šlo) díla světových autorů. V rytmu jednoduchého dialogu: „Četl jsi? Ne... Tak povídej. Máš na to 15 minut.“ Pokud to bylo v angličtině, či němčině, mohlo by to přenášet i CNN, či Deutsche Welle. Co zvířátka na konci? A co kombinace čehokoliv? *Repetito est mater studiorum*. Tedy proč to nezkusit víckrát. Mnohdy i marně.

Trpké je májové období, které brání zkušeným vyhlížet lepší zítřky společnosti. *Par erit fortuna labori*. Jaká práce, takový majetek ... 30% žáků by mohlo povídat. Ten zbytek pomlčí v koutě.

Ještě, že máme Majáles. Tedy ještě, že máme Zuzanu. A ostatní přátele školy. Jen jsem vyjel do Prahy podpořit T-Profi soutěžící, byla účast v průvodu, i pod pódiem, zřejmě historicky nejsilnější. A já přijel pozdě, tedy jak by pronesl

skladník ve šroubárně ... *Cena commesa venire*. Neviděl jsem, neslyšel.

Kde není možné chybět, jsou zákoutí pro oslavence. Těch bylo v květnu pět. Také jsem nechyběl. Ten den se zrodil Achilles. I u nás ve škole. Jeho příhody budou nesmrtelné, jako hrdina sám a věřím, že se podělí o nové zkušenosti z nadpozemské existence, kterou získal kontaktem se zemí. Vražedně nebezpečná kombinace srovnatelná snad jen s fragmenty vynálezu Alberta Nobela.

A co modří kluci? Montérky jim pořád sluší. Modrá je prostě dobrá, i když ji na jeden květnový den vyměnili za čern s našehlenými puky a kravatou. Zkoušky se blíží a je nutné pilovat. Děkuji Honzo B., že jsi přišel. Stejně za to můžeš TY. A ta laťka je pořád zatraceně vysoko. Ale každá výzva je výzvou, pokud voní trochu neskutečně. Viděl jsem věci, které se točí. Jsou vyjádřením sil na páce a třeba i jevem čistě pneumatickým. Lehce triviálním, ale zásadním pro budoucnost.

Jsem závistivý od té doby, co jsem zjistil, že někdo umí víc než já. Vzít, upnout, zvolit, najet, počkat, chladit, mazat, vidět, měřit, vyjmout, měřit, ukončit, vypnout, očistit, položit, vyložit, pochopit, zaujmout, zvítězit, ... opakovat. Opakovat. Dokola.

A co teprve tlačítka, rozvody, koncovky, očka, relé, stykače, rozvaděče, přivaděče, unášeče, ... uvidíme v červnu. Uvidíme 21. června, jak to dopadne. Ve 13 hodin vrhneme do světa potřebné. Tedy uvedeme. V Sokolově.

Jak jsou na tom asi jinde? Třeba v Libáni bude Mírová pochodeň. Asi překlep. Hodilo by se spíš Mírové líbání v Pochodni. Ale budiž. V Týnci bude Den otevřených sklepů. Morava je Morava. Trináct sklepů a cimbálovka. Co chtít před prázdninami víc?

U aparátu byl
Pavel Janus (PjŘ)

VALDA VIRT VZPOMÍNÁ

S Valdou znovu do Argentiny

Když jsme v únorovém GV poprvé otiskli v rubrice MiniCéVéčko Valdovo vyprávění o životě jeho a jeho rodiny v Argentině, uvědomili jsme si, jaké že má GV štěstí, když je mezi jeho abonenty někdo, kdo měl tak pestrý život, ale hlavně to, že tenhle někdo je navíc ochoten o tom na stránkách GV vyprávět. Spolu s Valdou jsme se v dalších číslech GV dostali z Argentiny přes Duchcov a Habartov až do dnešního Sokolova. V květnu jsme Valdu nechali vydechnout, ale vymámili jsme na něm slib, že do červnového GV napíše opět pár řádku o svých klukovských příhodách v Argentině. Valda sliby plní. Tak tady ty slíbené řádky máte.

(KČS)

BAVLNA

Jak už víte z mého prvního vyprávění, měli moji rodiče v Argentině v kraji pampa Florida farmu. Jejím hlavním produktem byla bavlna, kterou jsme pěstovali asi na 30 hektarech. Sázela se na přelomu září a října (jsme na jižní polokouli) do řádku asi jeden metr od sebe. Řádky byly dlouhé asi 500 metrů. Jak měla rostlina pět až šest lístků, jednotila se na vzdálenost asi 40 centimetrů. V době od začátku prosince do konce února, to jsem měl prázdniny, se bavlna okopávala. Pro mne to byla práce navíc, vedle starosti o dobytek. Chodil jsem, tak jako celá rodina, okopávat, bavlna musela být do sklizně bez plevele. Pracovali jsme, s výjimkou neděle, každý den ráno od sedmi hodin do jedenácti a odpoledne od tří do setmění. Bylo léto a teploty se pohybovaly ko-

lem čtyřiceti stupňů. Vedle rodiny, která by to sama nestačila, se najímali dělníci. Pro mne byla vysvobozením jen bouřka, to se nedalo dělat.

INDIÁNI

Vlastní sklizeň bavlny, přesněji sběr, trvala od dubna do června. Táta na ni najímal indiány, kteří žili více na severu na řece Berneji. Asi stodvacetičlenný kmen se vždy ubytoval na kopečku v rohu naší farmy. Tam si indiáni postavili svá tolda, obydlí z trávy a klacků. Do vigvamů, tak jak je znáte z kovbojek a indiánek, to mělo daleko. Ženy se staraly o děti a vařily, na sběr bavlny chodili jen muži a mládež okolo třinácti až čtrnácti let. S chutí jsem se kamarádil se svými vrstevníky mezi indiány, hlavně o volných nedělích, hodně jsem od nich pochytil o přírodě i lovu. Kam se hrabe to, čemu se dnes říká environmentální výchova. Naučil jsem se, které ovoce mohu jíst bez obav,

jak zabíjet hady i jak ulovit pásowce (má vynikající maso) a spoustu dalších užitečných věcí. I proto jsem se nebál jezdit se svým koněm na samostatné výpravy dále od domova.

PAMPA FLORIDA

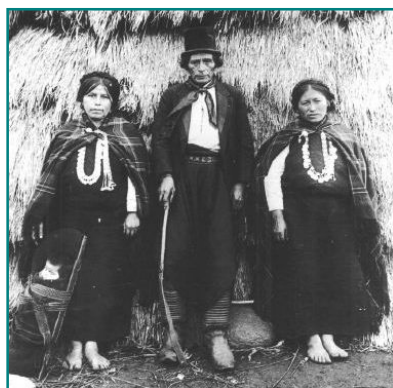
Všech čtyřicet dva rodin, které na pampě žily, se věnovaly farmářství. Výjimkou byl pouze Turek jménem Čei – řezník. Větší na farem pěstovala bavlnu a chovala dobytek. A Čei od nich kupoval krávy, porážel je a zpracované maso jednou týdně po farmách rozvážel. Abyste rozuměli, farmář musel všem lidem na farmě, ať už své rodině, nebo najatým dělníkům a jejich rodinám zajišťovat potraviny. A do města bylo daleko, přes dvacet kilometrů. Takže se nenakupovalo na kila, ale na pytle: mouka, cukr, rýže těstoviny, konzervy. Farmář to

přivezl svým nákladáčkem a prodal to jednotlivým rodinám. Maso zajistil řezník. Když přijel, řekl tátovi: „Máš vybrané maso?“ To byl povel pro mne, musel jsem vyjet, přihnát krávy, nahnat je do koralu. Řezník vybral asi osm až deset krav, ty se oddělily od ostatních a začalo dohadování mezi tátou a řezníkem. Bez bedny vína bylo nemyslitelné. Dobytek se nevážil, nebyla váha a tak není divu, že licitace trvala i půl dne. K dohodě většinou došlo, až už nebylo co pít.

INDIÁNI ZACHRÁNILI SESTŘE ŽIVOT

Bylo to předposlední rok, co jsme byli na farmě, než jsme se vrátili zpátky do Čech. Vždy v neděli se děti farmářů na některé farmě scházely. Holky kecaly, kluci obvykle hráli fotbal. Jednu neděli jsme se tak jako obvykle vypravili já, moje sestra a Mařka (dívče, které na farmě „zapomněla“ nějaká rodina) na vedlejší farmu. Šli jsme po cestě vyhrazené pro dobytek, asi pět metrů široké a po obou stranách ohrazené ostatním drátem upevněným každých 15 až 20 metrů na dřevěných sloupcích. Nedošli jsme daleko. Už u třetího sloupku zařvala moje sestra, že ji štípnul had. Řekl jsem ségře a Mařce ať rychle utíkají domů. Sám jsem vytrhl keř bavlny a hledal hada. Indiáni mě naučili, že nebude daleko od místa, kde někoho uštknul. Hada jsem našel, zabil a donesl domů. Byl to asi metr dlouhý kaskaril. Naše auto bylo v tu dobu nepojízdné a tak jsme s tátou utíkali ke strejdovi, měl farmu za lesem. Já proto, abych mu na zpáteční cestě mohl otvírat a zase zavírat branky. Byly čtyři. Na zpáteční cestě nás zastavil náčelník indiánů, co u nás sklízeli bavlnu a ptal se, co se stalo. Táta mu to řekl a náčelník na to: „Patrone, když nám dáš pytel mouky, nudle, konzervy a další potraviny, tak tě do západu slunce dceru vyléčím.“ Táta přisvědčil a za chvíli byla indiánů plná korba. Náčelník se mě ptal, jaký že to byl had. Přijeli jsme domů a já mu ho ukázal. Máma se tou dobou už mohla zbláznit, nechtělo se ji svěřit dítě do rukou indiánů. Náčelník přikázal dát ségru do dětské ložnice na zem, s bráchou jsme tam dali na zem matraci a ségru na ni položili. Náčelník požádal tátou, že potřebuje ba-

nán. Ne plod ale rostlinu. Tu měli na Pampa Florida na zahradě asi tři farmáři, tak jsme s bráchou běželi k tomu nejbližšímu, vzdálenému asi 700 metru, stromek vytrhli a přinesli ho.

Indiáni z něj vymačkali šťávu do hrnce, dali ho náčelníkovi, který pořád byl u sestry, které dal hned z počátku cosi, co si přinesl s sebou vypít. Ten sestře nohu masíroval, občas se sklonil

a ránu ji ústy vysál a vyplivl to na podlahu. Jakmile měl k dispozici šťávu z banánové rostliny dával ji sestře po lžičkách. Přitom bylo v místnosti asi 20 indiánských žen a stále něco propěvovali. Těsně před západem slunce náčelník vstal, poplácal sestru po tváři, postavil ji a trochu s ní popoběhl. Tátovi předal sáček s bylinkami a nakázal uvařit z bylinek čaj, dát vypít jeden hrnek ještě večer a druhý ráno a ránu nezavazovat. Za pár dnů byla sestra v naprostém pořádku.

A já si navždy pamatuji, že indiánské znalosti přírody jsou stoprocentní – jsou to právě děti přírody.

Těším se s vámi – vysloužilci a abonenty Gévěčka na shledanou po prázdninách. A předtím samozřejmě ještě na červnové kolportáži v Koruně.

Valda

HELENA POPRVÉ a jistě ne naposled

Podpis pod tímhle článkem, ono HH v nás starších pánech vyvolal vzpomínku na ta slavná BB a CC let šedesátých. I pan art-direktor GV, kterému byla HH při jeho studiích na ústavu spolužačkou, tehdy ovšem pod značkou HU, potvrdil, že ji milovali všichni nejméně tak, jako jejich učitelé ty slavné star filmového plátna CC nebo BB. Redakce GV považuje za významné i to, že HH je třetí z bývalých absolventů Ústavu, která nám poslala svůj text a už se těšíme na další. Snad nebude poslední mezi těmi, co přináší pohled z druhé strany barikády. Děkujeme HH.

MATURITA PO OSMNÁCI LETECH

Maturita v devatenácti letech? Fajn. Maturita na večerní škole po osmnácti letech od vyučení? Děs. Pro mne určitě. Jak začít zase chodit do školy? Ta zodpovědnost, ta hrůza, aby se člověk neztrapnil a vydoloval z paměti nějaké znalosti. Ale abych nebyla jen negativní. Seznámila jsem se s báječnými spolužáky a znovu se setkala s učiteli, kteří mě učili již na učitelišti. Ze studujících nás bylo několik ve stejném věku, ostatním bylo kolem dvaceti let. Těm se to studovalo. Nějak bylo, nějak bude. To my starší jsme nesli na zádech zodpovědnost a z práce drobnohled na naše učební výsledky. Pochopitelně, že každý z nás nastoupil do večerní nástavby proto, aby udělal maturitu a vrátil se zpět do „svého“ života.

Co se nám ovšem povedlo, to byl maturitní ples. Ten jsme absolvovali všichni bravurně. Jen při stužkování se sálem Horňáku nesl šum údivu: „Ty sou nějaký starý.“ Ale i to jsme ustáli.

Konec konců i vy musíte uznat, že plesová fotografie nás prezentuje jako solidní vzdělance. A když ne všechny, tak první řadu rozhodně.

A už tu byly maturitní písemné práce. Ke kýžnému dni maturit jsme se probíjovávali někteří snadno, jiní méně snadněji. Byla jsem jediná „holka“ mezi „kluky“. Výhoda nebo nevýhoda? K mému úžasu jsem zjistila, že předsedou maturitní komise není muž, ale žena. Reagovala jsem na toto zjištění novým designem stolu, za kterým komise seděla. To aby na mne nebylo příliš vidět, až se budu snažit (nebo smažit?). Asi to ani nebylo třeba. Obstála jsem. Nakonec, jak říká známé pořekadlo: „Konec dobrý, všechno dobré“, jsme to všichni dali. I já. S odstupem let vzpomínám jen na to úsměvné a hezké.

HH

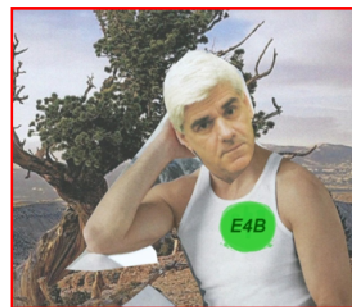
Jistě uznáte, že jako dokumentarista tělem i duší jsem si nemohl nechat ujít příležitost, blýsknout se mým archivem. Na fotografii vlevo tak můžete vidět Helenu v kolektivu naší třídy E2A oboru Elektromontér rozvodných zařízení na SOU v Sokolově. I zde byla jedinou „holkou“ a protože jsme do ní byli zamilovaní všichni, muselo u všech zůstat jen u platonické lásky. Helena to s námi uměla hrát báječně a jediné možné - v naději nás udržovala všechny a to po dobu tří let.

Otázka za 10 bodů: Najdete na fotografii vlevo mou bezvousou maličkost?

GLOSOVÁNÍ

vybraných událostí

pomocí Černíkova publicistického limeriku

Je konec školního roku a tak jsem se rozhodl, že dnešní glosování zaplní limeriky, kterým se vyjadřuji hlavně ke školství, školám, učitelům. K svému překvapení jsem zjistil, že velice často a souhlasně reagují na komentáře mladého Klause, takže dnes je to hlavně o něm.

Sokolov červnové glosování 2016

006.

No jo, ale vy jako škola, ať už jde o dyskalkulika (přeloženo do češtiny „blbej na matiku“), nebo má potvrzení, že může každých dvacet sekund zařvat, „běž do hajzlu, účo“, a hodit po ní penál (to se třeba jmenuje „krombiální syndrom agresivity“ nebo tak nějak vědecky podobně) nebo u paní psycholožky spočetl trojčlenku v průměru o 10 sekund rychleji, než dva výše zmínění případi – tudíž je nadaný, tak vy jako škola na ně musíte vést papíry a agendu a spolupracovat s pedagogickým centrem a kontroluje to inšpekce.

Mladej Klaus mně zase mluví z duše
a vůbec ne suše.
I dědu tohle pálí,
i když už neučí a v penzi se válí.
A nejen, když kolem školy kluše.

061.

Otevírají se obory bez takřka jakéhokoli vědního obsahu. Ročně přibývá přes sto profesorů, jsou jich tisíce. Inlace všeho a úpadek úrovně průměrného vysokoškoláka...

Ještě rozum neztratil,
mladej Klaus se potatil.
Školství je jeho pohodlná parketa
v době kdy ho řídí inkluzivní popleta.
Fajn, že se nám Vašík potatil.

180.

Školství šílí,
řídí ho Dienstbierův valach bílý.
Kateřina jméno její,
školy se v základech chvějí.
Neomarxisté zde vynikají velkou pílí.

195.

Protože české školství drží nad vodou elity. Elitami nemyslím chytráky, co melou v televizi o moderním vzdělávání nebo o socializační roli školy. Elitami českého školství jsou aktivní ředitelé, kteří navzdory všemu ještě stále nejdou jen cestou nejmenšího odporu, snaží se svou školu povznést a udělat z ní maják vzdělanosti ve svém okolí. Elitami jsou kantoři, kteří navzdory všemu učí s láskou a na plný pecky. Záleží jim na vzdělávacích výsledcích svých žáků a jsou v tom dobří. Na těchto lidech české školství stojí a měli by být slušně zaplacení.

Děda hned po ránu ke kompu kluše,
mladej Vašek mu zas promluvil z duše.
Chyba bude v tom, že školství neřídí elita,
ale ministerská jelita.
Konstatuje děda suše.

206.

Na nový zdroj obživy České odborné společnosti pro inkluzivní vzdělávání (ČOSIV) upozornil novinář Janek Wagner. Na portálu ceskaskola.cz jejich praktiky, jak vymámit z popletených učitelů peníze, dokonce přirovnal k šmejdím prodejcům, kteří za hodně peněz nabízejí špatné zboží.

Na ministerstvu školství rejdí
z neziskovek šmejdi.
Peníze se rozdělují
a známí se přizívají.
Máš neziskovku? Klidně vejdi!

252.

Dnešní doba fandí formálním vzdělancům. Může za to společnost, stát. Každý policajt, co jen pouští bzučákem u vchodu na služebnu – musí mít VŠ právnického zaměření. Každá sestřička v nemocnici bude muset mít brzy aspoň bakaláře. Na kdejaké místo ve státní správě jsou tvrdá „vzdělanecká“ kritéria.

Čtete Klause mladýho,
dnes se zase trefil do černýho.
Jak je u nás přetitulováno
a těch, co chtějí makat, trochu málo.
Fakt je, že to není nic novýho.

271.

Jeden komentář mladýho Vaška
a limericků je hned plná taška.
Vezme to děda popořádku,
těch svých příslovečných pět řádků.
Dobře se glosuje trojnásobná fraška.

272.

To je věc majitele hospody. Jestli se tam kouří – nekouří – jen někde – jen někdy. Je to jeho hospoda, tak si to rozhodne podle svých zájmů. Na to se fakt napsat komentář nedá. Už k tomu není co dodat.

Tam kde komentář nemožný je,
děda s chutí glosuje:
Dobroserové zas zachraňují svět
a musí to být, jak jinak, hned!
Děda investiguje: Němeček tajně šluhuje.

JEN TAK ...

Úvaha nad naší současnou měnou z historického pohledu

Tak ČNB opět intervenovala a za investování dalších 11 miliard oslabila korunu. Celkem od r. 2013 už takto utratila 500 miliard Kč. Nevyznám se v ekonomice ani trochu, ale selský rozum mi říká, že tu něco nehraje. Otočme to do mé milované historie a představme si dobu Václava II., kdy za jeho vlády byl český groš tak tvrdým platidlem, že se s ním platilo po celé Evropě. No a Václav by na to reagoval tak, že svolá svojí radu (něco jako ČNB ve středověku neexistovalo) a přikáže jí ať proboha s tím kurzem tvrdého groše něco udělá, že takhle to dál nejde, neboť jeho tvrdost nevyhovuje českým kupcům při vývozu zboží a poškozuje je.

Současný ekonom Pavel Kohout je toho názoru, že z ČNB se neustálým oslabováním koruny stala jakási Státní agentura pro podporu levných montoven. Jak píšou výše, v ekonomice se vůbec nevyznám, ale psychicky mám z toho pocit, že -

ZA KORUNU SE STYDÍM

Pavel P. Ries

Český groš si udržel svoji tvrdost i po husitských válkách a za krále Holce (Ladislava Pohrobka) byla údajně za groš ovce. Do koruny rakouské ke konci 19. století by se ta naše dnešní vešla 200x! Nám ovšem základní jednotka současné státní měny, tedy 1 Kč, nestačí ani na veřejný záchodek. Nemá ekonomického vzdělání, nerozumím hodnotě měny a vnímám ji jen jaksi pocitově. Mohou mi, prosím, ti znalí vysvětlit, jak si mám současné měny vážit a být hrdý na svůj stát, když si za základní jednotku naší měny nemohu nic koupit? Ve svých

64 letech pamatuji minci o hodnotě 1, 3, 5, 20, 25 a 50 haléřů. Všechny byly postupně zrušeny, jak se měna devalvovala, z čehož byli nejvíce nešťastní hráči Mariáše. K čemu razit mince, za které si nic nekoupíte a jejichž ražba je dražší, než jejich nominální hodnota? Myslím, že je na čase zrušit také korunu, protože její hodnota je mnohokrát menší, než cena knoflíku. Ono se z její hodnoty utahovalo už za socialismu, kdy běhal vtip, jak korunu zhodnotit. Navrtat do ní čtyři dírky a prodávat jí za pět korun jako knoflík. To ale ještě bylo možné si za tehdejší korunu koupit čtyři lízátko, nanuk, tři

rohlíky, kokosku, za korunu bylo metro i tramvaj v Praze a mnoho dalšího. A pro ženskou postavu na líci se s ní dalo losovat, zda padne při hodu panna nebo orel. Orel byl pozůstatek z Rakouska, ale zůstala ta jakoby panna. Dnes ani to nelze. Jaká panna nebo orel, když na líci je koruna a na rubu je kočka, tedy lev. I toto lidové použití koruny je tedy znemožněno.

Dnes vnímám název naší měny, jako urážku koruny královské, kterou na sobě nese poněkud schizofrenicky, zřejmě po vzoru koruny švédské (Švédsko je ale monarchie, takže tam je ta koruna v pořádku). Ti, kdo jsou ještě schopni vnímat obsah slov a pojmů, by měli požadovat změnu názvu naší měny a zejména bych to očekával od ortodoxních monarchistů. Já bych navrhol název **nicka**, protože za dnešní 1 Kč si opravdu nic nekoupíte. Králi Václave II., ty to shora jistě vidíš a pláčeš nad zemí, které jsi kdysi slavně kraloval ve spojení s korunou polskou i uherskou.

Haj hou, Kurte Vonnegute, haj hou. Tak to v plecku, pardon česku, chodí, tak to chodí.

Poznámka: to malé "č" v patvaru česko, píšou záměrně.

MÁŠ-LI COSI NA DUŠI, SVĚŘ SE TETĚ ILUŠI aneb Táhněte do háje!

Pamatujete? Dopisy pro Sally... Máš-li cosi na duši, svěř se strýci Artuši...
Dopisy čtenářů... či přelomové Volejte řediteli...

Tisk je nejstarší hromadně sdělovací prostředek, nebo-li médium, a na rozdíl od některých mladších, jakým je třeba film, umožňuje zpětnou vazbu... Nebo-li, můžete mu nadávat, lát, spílat... a on se může pokoušet bránit, nebo ho můžete chválit a on si může tahat tričko...

I naše zcela mimořádné médium GV hodlá možnosti zpětné vazby využít a reagovat na vaše podněty, přání, poděkování, žádosti o dementi či pohružky soudním řízením...

Redakci GéVéčka, k rukám šéfredaktora

Nevážená nabubřelá redakce a vy všichni, co je podporujete a vzýváte!

Dokolečka si píšete o cestování, každý si někde furt lítáte, jednou do Severní, jednou do Jižní Ameriky a kdovíkamještě to půjde dál... Teď si inzerujete skoro celý cestovatelský číslo! A na nás, obyčejný čtenáře, co na to nemají z důchodu, ani před ním z platu, se neohlížíte. Nosy nahoru nad námi obyčejnými lidmi, co dojdou tak na zahrádku, když je dobrej den. Stejně si beztak lítáte za peníze z našich daní, páč kde byste na to jinak vzali, že jo?! Strčte si ty svoje cestopisy někam a pište o našich obyčejných věcech a krásách naší vlasti!

Naštvaný čtenář

Vážený čtenáři,

velmi nás těší váš zájem o náš časopis a jednotlivé články, především ty s cestovatelskou tematikou. Ceníme si evidentně pravidelného zájmu o tyto rubriky. Ano, náplní dnešního čísla jsou opět zážitky z cest, dalekých i blízkých. Ani krásy naší vlasti neopomíjíme. Dokonce i zmínka o zahrádce se najde.

Paulo Coelho ve svém románu Alchymista napsal: „Cestování není nikdy otázkou peněz, nýbrž odvahy.“

A William Shakespeare před ním: „Také vy jste cestoval? To tedy vážně máte proč být smutný. Asi jste prodal, co jste měl, abyste se mohl podívat, co mají jiní. Mít zhlédnuto kdeco a nemít nic, to znamená oči bohaté a kapsu prázdnou.“

Za všechny, kteří s Janem Amosem Komenským, o němž a jeho cestách se toto číslo také zmiňuje, považují cestování za vrchol vzdělání...

Teta Iluše

KONEČNÍK

aneb

NA POSLEDNÍ STRANĚ

vyhrazeno pro pana šéfredaktora

ZMĚNA ČÍSLOVÁNÍ

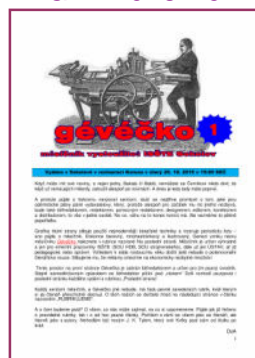
Zmoci propůjčené mně Všemohátem (v budoucnu akcionář) jsem rozhodl, využívaje vydání posledního předprázdninového čísla GV, takto:
„Jednotlivé ročníky GV se budou shodovat s příslušným školním rokem. Červnovým GV končí nultý ročník vydávání tohoto globálního měsíčníku a jeho první poprázdninové číslo, tedy zářijové bude označeno jako 1. číslo ročníku 2016/2017“

Pro absolutní perfekcionisty pak poslouží níže uvedená převodní tabulka všech dosud vydaných čísel GV. Althzheimer je zákeřný a až si budete ukládat sté číslo GV, nemuseli byste si vzpomenout, jak a kdy to začalo:

Původní značení	1. Říjen 2015	2. Listopad 2015	3. Prosinec 2015	GV1 Leden 2016	GV2 Únor 2016	GV3 Březen 2016	GV4 Duben 2016	GV5 Květen 2016	GV6 Červen 2016
Nové značení 2015/2016	GV1	GV2	GV3	GV4	GV5	GV6	GV7	GV8	GV9

Z výše uvedeného je jasné, že každý ročník GV bude mít 10 čísel (září až červen) s dvoutměsíční prázdninovou pauzou (červenec a srpen).

GV1-2015
GV1 2015-16

GV2-2015
GV2 2015-16

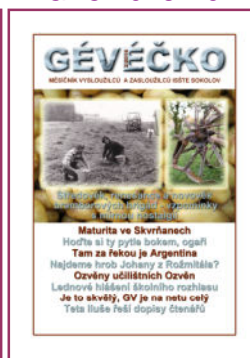
GV3-2015
GV3 2015-16

GV1-2016
GV4 2015-16

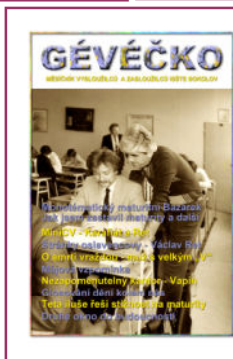
GV2-2016
GV5 2015-16

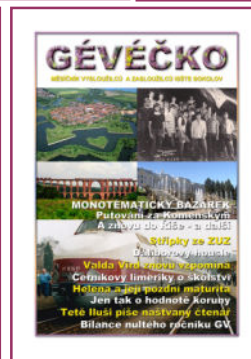
GV3-2016
GV6 2015-16

GV4-2016
GV7 2015-16

GV5-2016
GV8 2015-16

GV6-2016
GV9 2015-16

HODNOCENÍ NULTÉHO ROČNÍKU

Měsíčníku GV

EKONOMICKÝ POHLED

Protože o peníze jde vždy až v první řadě, začínám své hodnocení právě zde. Díky nerozmařilé mzdové politice nejsme v červených číslech. Vyplatilo se nám outsourcingové zapojení nejmenované firmy z Buštěhradu, což nám umožnilo globální konkurenceschopnost i přes restriktivní nastavení kursu koruny vůči euru ČNB (ve svém čl. v tomto čísle rozebírá PpR). Ještě, že už Singer končí. Takhle bychom se na burzu nedostali. Navíc nám nehrozí zestátnění podobné tomu, který Hrad navrhuje ČT. Naši abonenti mají GV zdarma na rozdíl od diváků ČT!

DESIGN

Veleskok designové kvality od říjnového amatérského čísla k tomuto profesionálnímu červnovému musí být zřejmý i tomu největšímu estetickému zabezděnci mezi našimi abonenty. A to vůbec nemluvím o dvou vydávaných verzích GV. Ta „listovací“ potěší každého konzervativce, ta druhá, kterou se nemůže pochlubit jen tak každý měsíčník, rozšiřuje tištěné stránky o odskoky do virtuálních sítí internetu těm abonentům, kteří jdou s dobou. Ukázala se moje prozíravá personální politika, díky které se PpR postupně vypracoval z řadového redaktůrka přes šéfdizajnera až na artdirektora (pravda něco mě to stálo: jeho plat se zvýšil čtyřikrát: z původních 60 minut na dnešních 240 minut na hodinu). Je jasné, že kdyby artdirektor věnoval čas, který dává dizajnu psaní (a on na to má), měl by v následující tabulce ve svém sloupečku v řádce celkem číslo mnohem vyšší.

OBSAH

Přestože souhlasíme s Churchillovým: „Jediná statistika, které věřím je ta, kterou jsem sám zfalšoval“, rozhodli jsme se ji zveřejnit. Nemluvíme zde o kvalitě, redakce si samozřejmě myslí, že lepší to být nemůže. Abonenti, evidentně díky dodávce buď do Koruny, nebo ti digitální do obýváku - ať již do kompu či smartfounu zcela zdarma - si nestěžují (co kdyby po nich GV začalo chtít předplatné). Takže níže uvedené tabulky vyjadřují jen a jen kvantitu. Redaktoři jsou odpovídajícím způsobem placeni - zde jen poznámka: u lhP započítáváme i stránky členů rodiny s čímž její členové jistě souhlasí. U externistů je třeba dodat, že mezi ty jednostránkové, v tabulce neuvedené, patří: Venca Franče, Eva Maršíků, Pivňa, Honza Štrunc a Helena Heráková i pan místostarosta z Rotavy. Sláva jim všem, ať již tabulkových nebo netabulkových. Kéž by nám vás všechny pan Bůh zachovati ráčil.

NEZKRESLENÁ STATISTIKA AUTORSKÝCH STRAN NULTÉHO ROČNÍKU GV														
Čís. roč. 2015/16	Poč. str. GV	Počet autors. str. redaktorů GV							Počet autorských str. externích autorů GV					
		lhP	ZoO	PpR	PjŘ	StJ	KčS	Celk.	Miloš Hubáček	Václav Ret	Milan Karafiát	Valda Virt	Jiří Skála	Ivo Bradáč
GV1	25	4			3		16	23		2				
GV2	36	3		7	4	3	10	27	2	3	1			
GV3	32	3	3	8	1	2	9	26	1		3		2	
GV4	36	8		5	1	8	9	31	1	1	1			
GV5	32	2	1	6	2	7	8	26	1	1		3	1	
GV6	32	1		10	3	4	11	29	1			2		
GV7	32	1	2	8	1	5	9	26	1	1	2			
GV8	32	1		7	2	5	7	22	3	3	2			2
GV9	32	2	1	8	1	7	8	27	2			2		
CELK.	289	25	7	59	18	41	87	237	12	11	9	7	3	2

(KčS)

PRÁZDNINY

